બ અજમે તખાલા.

સયરે ચમન

—: ઉર્ફે :—

બહારે ગુલશન.

બનાવનાર, તથા છપાવી પ્રગટ કરનાર—

મીર સૈયદઅલી કાદરી બીલીમોરીઆ

પ્રસિદ્ધ કરવાનું ઠેકાણું—હેગડીસ્ટ્રીટ બીલી[illegible]

(આ બુક સને ૧૮૬૭નાં ૨૫માં એક્ટ મુજબ રજીસ્ટર્ડ કરાવી છે. માટે માલીકની રજા સિવાય કોઇએ છાપવી અગર છપાવવી નહીં.

આવૃત્તિ પાંચમી, પ્રત ૨[illegible]

સને ૧૯૧૮ ઇસ્વી. સને ૧[illegible]

સુરત ચકલાના પુલપર ટાંકી પાસે આવેલ ૨ પ્રેસમાં નારાયણરાવ લક્ષ્મણરાવ કેસ[illegible]

કીંમત રૂ.

૭૬૬૯
ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
ગુજરાતી કૉપીરાઈટ-સંગ્રહ

સયર ચમન,

ઉર્ફે

બહારે ગુલશાન.

દિબાચો

નામીચા શાએરો અને કવિઓએ પોતાનાં કીમતી વખ-
તનો ભોગ આપી, ગાયનનાં શોકીન અને સમજદાર લો
માટે જે કાંઇ કીમતી ઝવેરાતનો જથો જાહેરમાં -
તેનો સંગ્રહ કરવો મુનાસબ છે, ગાયનથી દીલ ખુશ થઇ
ગજને રાહત મળે છે. આવાં ગાયનોનો જથો ગુજરાતીમાં
છપાય, તો તેથી શોકીન લોકો ગાયનનો લાભ લઇ શકે. એવા
હેતુથી આ કિતાબ **સયરે ચમન** ઉર્ફે **બહારે ગુલશાન.**
પાવીછે. એમાં ચાર ભાગ છે, પહે ... ની ...
ગઝલો છે, અને બીજા ભાગમ...
ત્રીજા ભાગમાં નાટકનાં ગુજ...
ભાગમાં ઠુમરી; દાદરા, કહેરવ...
ચુરણ ગાયનો છે. એવી રીતે

...કોમાં ગવાતાં ઉમદા અને ચુનંદા ગાયનો છે. આ કિતાબમાં ગાયનો એવાં લેવામાં આવ્યા છે કે, જે શૉકીનોને પસંદ પડ્યા ... રહેશે નહીં. ગાયનોની બુકો આજ સુધીમાં ઘણી બહાર પડી ચુકી છે, પરંતુ એમાં જે ગાયનનો સંગ્રહ છે, તેવી કોઇ પણ બુકમાં જોવામાં આવતો નથી. કેટલીક બુકોમાં નકામાં અને રસ વિનાનાં ગાયનોથી ભરતી કરવામાં આવે છે, તેવાં ગાયનો આ બુકમાં દાખલ કરવામાં આવ્યાં નથી, કારણ કે એમાંના ગાયનો ખાસ ગાનારાઓની ફરમાશથી દાખલ કરવામાં આવ્યાં છે, અને ફક્ત ઇસલામી ભાઇઓજ આ બુકનો લાભ લઇ શકે એમ નથી, પરંતુ હીંદુ ભાઇઓ પણ એનો લાભ લઇ શકે, એવાં એમાં ગાયનો લીધાં છે.

આ કિતાબમાં ગાયનો પસંદ કરવામાં મને મુનશી મીર ... હુસેન સાહેબ ડભોઇવાલા તરફથી મદદ મળી છે, ... તેમનો આભાર માનું છું.

આ બુકની ચોથી આવૃત્તિ ખપી જવાથી પાંચમી વખત છપાવવી પડી છે. કાગળોની કીંમત ચાર ગણી વધી જવાથી કીંમતમાં વધારો કરવો પડયો છે.

આ બુકમાં કોઇને ભુલ જણાય ...રગુજર કરશો એવી ઉમેદ છે.

લી૦ દુઆગો.
...ર સૈયદઅલી કાદરી.

गूजरात विद्यापीठ ग्रंथालय

[गुजराती कॉपीराअिट विभाग]

अनुक्रमांक ૧૬૫૮ वर्गांक

पुस्तकनुं नाम સપરે અમન

विषय ૮૩૯.૮:૩૨.

સયરે ચમન,

ઉર્ફે

બહારે ગુલશાન.

ગઝલ—૧.

હમ્દે બારે તઆલા—૧.

કરૂં શા ઇલાસે મેં ઇબતીદા, તેરી શાન જલ્લે જલા—લહુ.
નહીં કોઈ તેરે સીવા ખુદા, તેરી શાન જલ્લે જલા—લહુ.
તેરા નામ સાહેબે જુદ હે, તેરા હર મકાંમેં વજુદ હ,
૧ તેરી જમીં યે તેરા સમા, તેરી શાન જલ્લે જલા—લહુ.
કહીં તુ રહીમો કરીમ હે, કહીં કેહરસે તેરે બીમ હે,
સભી કેહતે હેં તુઝે રબ્બના, તેરી શાન જલ્લે જલા—લ
કહીં મય—કશોંમેં તુ જા છુપા, કહીં આબીદોંમેં તુ જા-
તુ કહાં કહાં હે મેરે ખુદા, તેરી શાન જલ્લે જલા-
તેરા શોર સાગરો મુલમેં હે, તેરા જીક્ર બુલબુલો ગુલમેં
હે તેરા ઝુહુર હરએક જા,
તુને કુન કહા ફ—ય—કુન હુવા,

હુકમ લાયે હેં સબ બજા, તેરી શાન જલ્લ જલાલહુ.
તુને નહુનો અક-રબ બરમલા, કહા અપને બંદોંસે અય ખુદા,
કોઇ તુઝસે હો કયા જુદા, તેરી શાન જલ્લ જલાલહુ.
અજજ ઝુકાકે અબ, યેહ હમીદ કેહતા હે રોજો શબ,
કોઈ ગેરા તેરે સીવા, તેરી શાન જલ્લ જલાલહુ.

ભ... સરે નહીં ગઝલ

...-હો દુરૂદ આપ પે મેઅરાજકે જાનેવાલે,
...નકી આનમેં ફીર લોટકે આનેવાલે.
... ગુનેહગારકી હે શરમો હયા તેરે હાથ,
મે... મવલા મેરી બીગડીકે બનાનેવાલે.
જો ત... મેંને કીયા મુજકો ઇનાયતસે દીયા,
તેરે ...શાન મેરે નાજ ઉઠાનેવાલે.
ફીકુસે ...સે આફતસે બલાસે ગમસે,
...પ હેં ઉમ્મતે આસીકે બચાનેવાલે.
વાહરે જાતે મુકદ-દસ કે હે ફખરે ઇસા,
હે ગુલામ આપકે મુરદોંકે જીલાનેવાલે.
નકશ-યે રૂયે મુબારક ન ખીંચા પર ન ખીંચા,
મુ-ત-હૈયર રહે તસવીર બનાનેવાલે.
...ની વોહ જાત હે યક્તા કે સદા તીફલીમેં,
થે મલાયેક તેરે ઝુલેકે ઝુલાનેવાલે.

લ... બરે ચેહ હસ્ને ...માઈ, ખુદા જાને કહાં હે તુ.
..., ખુદા જાને કહાં હે તુ.
...હું, મેં તેગે અબરૂકા ઘાઇલ હું,

કભી સુરત ન દીખ...ઈ, ખુદા જાને કહાં હે તુ.
અલસતો કેહકે કેહલાયા, કહા કાલુ બલા સબને,
હુવા મખફીમેં હરજાઈ, ખુદા જાને કહાં હે તુ.
કહા હે નહુનો અકરબ યું, છુપા પરદેમેં અયસા કયું.
બનાયા હમકો સવદાઈ, ખુદા જાને કહાં હે તુ.

ગઝલ ૪-એક ફકત મેંહી નહીં ચાહનેવાલા તેરા.
જીસને પયદા કીયા વોહભી તો હે શયદા તેરા.
હલકપે મેરે છુરી ફેરકે કાતીલને કહા,
અબતો દેખેંગે તડપનેકા તમાશા તેરા.
જખ્મપર મેરે નમક છીડક બજાયે પાની,
અબતો ઠંડા હુવા કાતીલ યે કલેજા તેરા.
ઉમ્રભર સીજદેસે સરકો ન ઉઠાઉંગા કભી,
હાથ લગ-જાયે અગર નકશે કફે-પા તેરા.
યેહ હે ઉમ્મીદ શબો રોજ દીલે મીરઝાકી,
નજએકે વક્ત જબાંપર રહે કલેમા તેરા.

ગઝલ ૫-તુરપર જલવા દીખાયા યારને.
મુસાકો બે-ખુદ બનાયા યારને.
સર દીયા સર મસ્ત અપને ઇશ્કમેં,
મજનુંકો બન બન ફીરાયા યારને.
યે કહા જીબ્રીલને લાકર બુરાક,
ચલીયે યા હઝરત ... ગા...ે.
કયા બડા રૂતબા

કુબરૂ અપને ...લાયા યારને
બે–કલી હઝરત બીલ્લાલકી કયા કહું,
સેહરા બ–સેહરા ફીરાયા યારને.
શબકી બેતાબી લીખું કયા દોસ્તો,
ખાબમેં જલવા દીખાયા યારને.
પુતલા કરકે ખાકકા પરવર–દીગાર,
રોશની દીલમેં લગાયા યારને.
શુક્ર કર કાઝી ખુદાકા રોજો શબ,
ખાજાકા બંદા બનાયા યારને.

ગઝલ ૬–કટી ગુનાહોંમેં ઉમ્ર સારી, ઇલાહી તોબા ઇલાહી તોબા.
મેં અબ્દે ખાકી તુ રબ્બે બારી, ઇલાહી તોબા ઇલાહી તોબા.
ગુનાહકી ગઠડી ધરી હે સરપર, કદમ ઉઠાઉં જમીંસે કયું કર,
... ...ઝીલ યે બોજ ભારી, ઇલાહી તોબા ઇલાહી તોબા.
કબરકા સખતી ફીસારે મરકદ, ગુજર ફરીશ્તોંકા પેહલી મંઝીલ
વોહ ઘર અકેલા વોહ કબ્ર અંધારી, ઇલાહી તોબા ઇલાહી તોબા
મુસાફીરાં ઈસ સરાયે ફાનીમેં, અયસે સોયે કે ફીર ન જાગે.
...રહાને જાકે અજલ પુકારી, ઇલાહી તોબા ઇલાહી તોબા.
... ...બા હુવા હે યારો, ગુનાહકે દરીયામેં સરસે પા–તક,
સર–ગીરાની યે શર્મ સારી, ઇલાહી તોબા ઇલાહી તોબા.
ગઝલ ૭–... કયસે બાલ બીખરે હેં યે સુરત કયું બની ગમકી,
પડી હે મેરે માતમકી.
નમક છીડકો નંમક છીડકો,

કસમ લેલો નહીં આહત મેરે જખમોંકો મરહમકી,
શીકાયત કીસસે કીજે હાયે કયા ઉલટા જમાના હે,
બડહાયા પ્યાર જબ હમને મોહબ્બત આપને કમકી,
ન મીલયેગા ન મીલયેગા કોઈ હમ મર ન જાઇંગે,
ખુદાકા શુક્ર હે પેહલે મોહબ્બત આપને કમકી,
ખુદા જાને તુમકું-ભી રહમ આતા હે ગરીબોંપર.
પસે પરદાભી તો મોહલત નહીં મીલતી કોઈ દમકી,
કહાં જાના હે થમથમ કર ચલો અયસીભી કયા જલદી,
ખુદા રખ્ખે તુમહી તુમ હો નઝર પડતી હે આલમકી.

ગઝલ ૮-હે બહારે બાગે દુન્યા ચંદ રોજ,
દેખલો ઇસકા તમાશા ચંદ રોજ.
અય મુસાફીર કુચકા સામાન કર,
ઇસ સરામેં હે બસેરા ચંદ રોજ.
દફન કરકે કબ્રમેં બોલી કઝા,
અબ યહાં તુમ સોતે રેહના ચંદ રોજ.
હે જમીં એક મોજે દરીયા કોઇ દીન,
આસમાં હે બુલબુલાસા ચંદ રોજ.
કયું સતાતે હો કીસી બે-જુર્મકો,
ઝાલીમો યે હે જમાના ચંદ રો[illegible]
પુછા લુકમાંસે જીયા તુ કીતને રોજ,
દસ્તે હસરત મલકે બોલા ચંદ રોજ.
ફીર કહાં અકબર કહાં તુમ [illegible],
સાથ હે ઉસકા તુમ્હારા ચં[illegible]

ગઝલ ૯-કેહતા હે ખુદા દીલમે ન ગભરાયે મોહંમદ,
બખશુંગા ઉસીકો જીસે ફરમાયે મોહંમદ.
મુસાકે લીયે મેંને કોહે તુર બનાયા,
ઓર અરશે મોઅલ્લાપે રખી જાયે મોહંમદ.
બખશુંગા મેં એક એકકો બસ રોજે હશરમેં,
ઉમ્મતકે ગુનાહોંસે ન શરમાયે મોહંમદ.
દામનમેં છુપા લે મુઝે દામનમેં છુપાલે,
પરદા મેરે અયબોંકા ન ખુલજાયે મોહંમદ.
જીબ્રીલ મોહંમદ હેં મેરે અર્શકે તારે,
પુરી ન કરૂં કયુંકર તમન્નાયે મોહંમદ.

ગુઝલ ૧૦-યા ગયેરસે રહે યા હમસે મુલાકાત રહે,
જાન જાતી રહે કયા ગમ હે મગર બાત રહે.
સરકે કટનેકા મુઝે ગમ નહીં પર ગમ હે યે.
બાત વોહ કીજીયે જીસમેં કે મુલાકાત રહે.
નીંદ આંખોંમેં હે શરમાઇ હુઇ હે ચીતવન,
સચ બતાઓ કે મેરી જાન કહાં રાત રહે.
નજએકે વક્ત મુઝે છોડકે જાતે હો કહાં,
જીંદગી-ભર તો મેરી જાન મેરે સાથ રહે.
... હાથોંમેં રહે તાકમેં ઇમાન રહે,
હાય ઇસ ઇશ્કમેં હિંદુ ન મુસલમાન રહે.
ગઝલ જાનેકી જબી દીલમેં ખુશી હોવે ગફુર,
સાથ રહે માશુકામે બરસાત રહે.

ગઝલ ૧૧-હુસ્નસે શરમીંદા કરદું માહે તાબાં તો સહી,
આહસે ગરદુંકા કરદું ચાક દામાં તો સહી.
ઉસ લબે નાજુકપે સુરખી પાનકી આને તો દો,
કોડી કોડીકો બીકે લાલે બદખશાં તો સહી.
ગબ્રો હીંદુ ઓર નસારા સબ હે મેરે દામમે,
સબકો અપને હાથસે કરદું મુસલમાં તો સહી.
તુ જો કાતીલ ખીંચકર આયા હે મેરે સર પે તેગ,
કુંદ કરદું મેં તેરી શમશીરે બુરરાં તો સહી.
મેં વોહ લયલા હું જો મુજકો દેખ લેવે એક નઝર,
છાને મજનુંકી તરેહ ખાકે બીયાબાં તો સહી.
ગઝલ ૧૨-ગુરૂરે હુસ્નસે સીના ઉભારે તનકે બયઠે હેં,
અનોખા હે શબાબ ઉનકા અનોખે બનકે બયઠે હેં.
જો અય બુત સામને તેરે રૂખે રોશનકે બયઠે હેં,
ખુદા જાને હે કયા ઇસરાર કયું બુત બનકે બયઠે હેં.
પતા લગતા નહીં છલની કલેજા કરને વાલોંકા,
નહીં માલુમ દીલપર તીર કીસ ચીતવનકે બયઠે હેં,
વોહ હુસ્ને ચંદ રોજાકી બ–દૌલત આદમી હો–કર,
પરી રૂ માહ શીમાંઇલ હુર તીલઅત બનકે બયઠે હેં
દીખાને આયે હેં વોહ સોગકે પરદેમેં આરાઇશ,
મેરી બઝમે અજામેં કીસ કદર બનઠનકે બયઠે હેં.
કયામત તક તજમ્મુલ હમ ઉઠાયે ઉઠ નહીં સકે
નીહાયત ચયનસે ગોશેમેં અબ મદફનકે બયઠે

ગઝલ ૧૩—નહીં હે ખૌફ મુજકો આ ...હ, મોહંમદી હું મોહંમદી હું,
ડરા ન દોજખસે હમકો વાએઝ, મોહંમદી હું મોહંમદી હું.
ગુનાહકે દરીયામેં ગર્ક હું પર, નહીં કુછ ડર તુફૈલે હઝરત,
કહુંગા મેહશરમેં સબસે બરહકર, મોહંમદી હું મોહંમદી હું.
મેં ગૌસુલ આઝમકા એક ગદા હું, તુફેલે મૌલાકે અય અઝીઝો,
મેરે હેં રહબર શફીયે મેહશર, મોહંમદી હું મોહંમદી હું.
હે ઈશ્ક અયસા હમારે દીલપર, કે મરનેકે બાદભી છટક કર,
કહેગા મેરે લહદકા પથ્થર, મોહંમદી હું મોહંમદી હું.
મોહંમદ યાકુબ જરા ન ઘબરા, વસીલા તુજકો બડા હે,
નકીરેં આવેં તો કેહ ઝીડક કર, મોહંમદી હું મોહંમદી હું.

ગઝલ ૧૪—હસીનોંકા હરએક આલમમેં શોહરા હોહી જાતા હે,
તુમ્હેં જો દેખ લેતા હે વોહ શયદા હોહી જાતા હે.
...શેમેં લે લીયા ઓસા ખફા ક્યું હોતે હો સાહેબ,
ચઢે મીલ બયઠો જાને દો કે અયસા હોહી જાતા હે.
મેરે કમબખ્ત ઈસ દીલકી અબસ યે કયસી હાલત હે
કલેજા મલતે મલતે દર્દ પયદા હોહી જાતા હે.
ખબર મરનેકી સુનકર હરઘડી હયરાન હોતે હેં,
...ાના મર્ગ મરનેકા અચંબા હોહી જાતા હે.
...ા દર્દ સર ઉનકો કભી મેહદીકા હીલા હે,
હમારે ઘર ન આનેકા બહાના હોહી જાતા હે.
—ભી હે કહીં તેરી નઝરસે આજતક **અસગર,**
હે રકતા રકતા દીલ દીવાના હોહી જાતા હે.

ગઝલ-૧૫ તેરી ઉલફતકો અય ખાજા ન કયું દીલ કીમીયા જાને,
પ્યારા જબકે તુઝકો હઝરતે ખયરૂલ-વરા જાને.
દીલે બીમારકી મેરે ખબર લે જલ્દ અય ખાજા,
મસીહા તુહી મેરા હે મેરે દીલકી દવા જાને.
તમન્ના હે જો દિલકી કયા કહું અય ખા-જયે આલી,
તુમ્હારે મા-સીવા કયા કયા કોઇ મેરા મુદ્દ-આ જાને.
ગદાકો એક પલમેં તુ અગર ચાહે ગની કરદે,
તેરા દરબારે આલી હે યે રૂત્બા કોઇ કયા જાને.
કટી જડ કુફ્રકી .હીંદુસ્તાનમેં આપકે બાયેસ,
કોઇ કયા રૂતબયે આલી જહાંમેં આપકા જાને.
ન કયું રૂત્બેમેં આલા હો સીકંદર ઓર દારાસે,
તેરે દરબારે આલીકા જો અપનેકો ગદા જાને.
જહે કીસમત કીસી દીન ગુલશને અજમેરમેં ખાજા,
બુલાઇંગે મુઝે વાસીલ ખુદા જાને ખુદા જાને.

ગઝલ-૧૬ દરપે જીબ્રીલ નીગેહબાન બને બયઠે હેં,
આપ કૌનેનકે સુલતાન બને બયઠે હેં.
હશ્રકો પેશે ખુદા દેખો ખડી હે ઉમ્મત,
આપ કીસ શાનસે જી-શાન બને બયઠે હેં.
જાનતે હેં કે હજારોંકો દબાયા હમને,
કયા વોહ ઇનસાન હેં નાદાન બને બયઠે હેં
કલ તો શયદા હુયે દુનીયાપે ખુદાકો ભુલે,
આજ મેહશરમેં પશીમાન બને બયઠે હેં.

હે યકીં ઉમ્મતે આસીકી શફાઅત હોગી,
અર્શપર આજ મેહમાન બને બયઠે હેં.
હે યે માલુમ કે હમ પેશે ખુદા જાઇંગે,
કયસે ગાફીલ હેં કે અનજાન બયઠે હેં.
મીમે અહમદકા મોઅમ્મા અલી અહમદ નખુલા,
અછછે અછછે યહાં હયરાન બને બયઠે હેં.

ગઝલ–૧૭ ગુલ ઉઠા અર્શપે લો ખત્મે પયંબર આયા,
શેફતા જીસપે ખુદા હે વોહી દીલબર આયા.
દેખકર રૂયે મોહંમદકો મલાયેક બોલે,
જીસસે રૌશન હે જહાં વોહ મહે અનવર આયા.
ચુમકર પાયે નબી અરશે ઉલા કેહને લગા,
ઔજપર સલ્લે અલા અપના મુકદ–દર આયા.
કેહતે મુસા થે યેહી હઝરતે ઈસા દેખો,
જીસકે હમ સબ હેં સીપાહીવોહયે અફસર આયા
સયરે જન્નતકો ચલે આપતો રીઝવાં બોલા,
આઓ જીયારત કરો હુરો શહે સફદર આયા.
જીસકી ખુશબુસે મોઅત્તર હુવા બાગે આલમ,
આજ જન્નતમેં વોહી ખાસ ગુલે તર આયા.
અપની ઉમ્મતકો પીલાવીંગે જો સાગર ભરભર,
આજ કૌસરપે વોહી માલીકે કૌસર આયા.
વાહ કયસર ખુબ લીખા તુમને કસીદા ઉનસર,
ખત્મે ઉસપર હે કે જો રંગ બરાબર આયા.

ગઝલ-૧૮ એક તીર ફેંકતા જા બાંકી કમાન વાલે,
એક નઝર ઇધિરભી ઓ આન બાન વાલે.
ઢુંઢોકે યાર ઝુટે ઝુટા જહાન સારા,
તેરા હે ધ્યાન સચ્ચા ઓ સબકે ધ્યાન વાલે.
ખંજર ઉઠાકે તોલા ઓર તોલકે ન મારા,
મેં ઉસ અદાકે સદકે ઓ આનબાનવાલે.
કાઅબેમેં જાકે ઢુંઢું યા બુત-કદેમેં જાકે,
ઢુંઢા હું લા મકાંમેં ઓ લા-મકાન વાલે.
તેરે નગરમેં જાના ઓર દરદરકી ખાક છાના,
કુછ તો પતા બતાદે ઓ બે-નશાન વાલે.
તહકીક હાલ તેરા કીસસે કહું મેં જાકે,
ચુપ હેં યકીન વાલે ગુમ હેં ગુમાન વાલે.
ગઝલ-૧૯ હમતો આશીક હેં તેરે નાજ ઉઠાને વાલે,
તુમસે કમ દેખે હેં મહબુબ સતાને વાલે.
બંધ કર કયદે મોહબ્બતમેં ખબર લીન મેરી,
દામમેં જીસકે ફંસે દામ છુડાને વાલે.
કલ શબે વસ્લમેં કયા જલ્દ કટીથીં ઘડીયાં,
કહાં જાતે હો તરેહદાર જલાને વાલે.
ગુજરી મુદ્દત કે મેરે સાથ ન મીલને આયે,
કયા હુયે યાર ગલે હમકો લગાને વાલે.
યું તો અવકાત ગુજરતી હે મઝેદારીમેં,
ન-મીલે ચયન મઝેદાર દીખાને વાલે.

અબકે મીલના હો નઝીર યારસે કેહદો જાકર,
ક્યા ભલા હમ ન રહે યાર બુલાને વાલે.

ગઝલ-૨૦ યા અલી જીસપે તેરે લુત્ફકા સાયા હોગા,
તખતે શાહીસે બુલંદ ઉસકા તો પાયા હોગા.
યા મોહંમદ હે તેરે સામને યુસુફ જરરા,
દસ્તે કુદરતને તેરા હુસ્ન બનાયા હોગા,
જીસને કૌનેનમેં સમઝા હે તુમ્હેં પુશ્તે પનાહ,
ઉસકો દારેનકી આફતસે બચાયા હોગા.
ચાહ યુસુફકી રહી હોગી ન યુસુફકી તલબ,
જીસકી આંખોંમેં તેરા હુસ્ન સમાયા હોગા.
ખલ્કને જબકે ગીરાયા તુઝે દીલસે ઝામીન,
હઝરતે શાહને ઉલફતસે ઉઠાયા હોગા.

ગઝલ ૨૧-અબતો જાઉંગી મદીનેકો મેં જોગન બનકર,
ઈશ્કે અહમદમેં ફીરૂંગી મેં બીરોગન બનકર.
ખાક હો સરપે મલી બાલ હો સરકે બીખરે,
હાર હો આંસુઓંકા હાથમેં સુમરન બનકર.
જો મુચે કાઅબા ગયે ઓર ન મદીને પહોંચે,
આ-ગયે હીંદમેં કમબખ્ત વોહ પાપન બનકર.
અય સબા ગીર્દ મદીનેકી ઉડાકર લાદે,
મેરી ઈન આંખોંમેં પડજાયે વોહ અંજન બનકર.
મુજકો જાનેદે મદીનેમેં જો નીકલે અરમાં,
મોત ક્યું પીછે પડી હે મેરી બયરન બનકર.

મરતેદમ કામ ન આયા મેરે મેરા ખાવીંદ,
હાયે કુછભી ન લીયા મેંને સુહાગન બનકર.
હોકે સો–બાર તસદ્દુક તેરે રોઝેપે નબી,
હાર પુલોંકે ચડહાઉંગી મેં માલન બનકર.
મોંહુકો આનચલસે ઢકે રોતી હું ગમમેં તેરે,
તેરી રહમત મેરા મોંહ પુંછદે દામન બનકર.
નકશ અહમદકા લીખું ખુને જીગરસે દીલબર,
કલ કયામતકો યે કામ આયેગા જોશન બનકર.

ગઝલ ૨૨–ઊજર આનેમેંભી હે પાસ બુલાતેભી નહીં,
બાએસે તરકે મુલાકાત બતાતેભી નહીં.
કયા એ પરદા હે કે ચીલમનસે લગે બયઠે હો,
સાફ છુપતેભી નહીં સામને આતેભી નહીં.
સર ઉઠાઓ તો સહી આંખ મીલાઓ તો સહી,
કુછ નશેમેંભી નહીં નીંદકે માતેભી નહીં.
ગયેર મેહફીલમેં તેરી આમેકી રૂસવાઈ સુને,
કોન બયઠા હે ઉસે લોગ ઉઠાતેભી નહીં.
જીનેસે તંગ હો અય દાગ તો કયું જીતે હો,
જાન પ્યારીભી નહીં જાનસે જાતેભી નહીં.

ગઝલ ૨૩–વોહ ઉઠા આજ નિકાએ રૂખે જેબા દેખો,
દેખને–વાલે ચલો યારકા જલવા દેખો.
વોહી જલસા હે વોહી તુર તુમ્હેં યાદ નહો,
રબએ અરની ન કહો હઝરતે મુસા દેખો.

તુમ તો કેહતે થે તેરી શકલ ન દેખુંગા કભી,
આજ કયું મેરી તરફ આપને દેખા દેખો.
એક બોસેકે લીયે ઉજર હે અલ્લાહ અલ્લાહ,
જાન હમ દેતે હેં યે દીલ તો હમારા દેખો.
આંખસે કત્લ કીયા લબસે જીલાયે મુરદે,
શોખબોદે બાજકા અદનાસા તમાશા દેખો.

ગઝલ ૨૪—અય રશ્કે કમર દીલકા જલાના નહીં અછછા,
ઉલફતકો બડહા કરકે ઘટાના નહીં અછછા.
આતી હે ચમનમેં મેરે ગુલરૂકી સવારી,
અય બાદે સબા ખાક ઉડાના નહીં અછછા.
હો—જાયેગા સવદા મુઝે ઝુલફેં ન સંવારો
હુશીયારકો દીવાના બનાના નહીં અછછા.
મશહુર હે યે કોલ સુલેમાંકા જહાંમેં,
હરએકસે યું દીલકા લગાના નહીં અછછા.
સબ ખંદા-જની કરતે હેં રોતાહું મેં સાહેબ,
આશકકો સનમ અપને રૂલાના નહીં અછછા.
પચતાઓગે અય જાને જહાં હાથ મલોગે,
ઈસવક્ત મેરે પાસસે જાના નહીં અછછા.
લીખવાના યે મીસરા તુ મેરે સંગે લહદપર,
મોત અછછી હે પર દીલકા લગાના નહીં અછછા.
ઊલઝાકે મુઝે ઝુલ્ફમેં કયા પેચ દીયા હે,
સબ બનચુકે સવદાઈ બનાના નહીં અછછા.

સુનીસકી અભી હે આંખ ગુલીસ્તાંમેં લગી,
અય બુલબુલો યે શોર મચાના નહીં અચ્છા

ગઝલ ૨૫-ગુજર હય દશ્તે ગુરબતમેં વતનસે હય સફર અપના.
તુહી વાલી હય અયસી બે-કસીમેં દાદગર અપના.
ન દૌલતકી તમન્ના હય, ન ખાહીશ હય હુકુમતકી,
યેહ ખાહીશ હય કે તેરી યાદમેં દીન હો બસર અપના.
તુઝીસે કામ હય અવ્વલ, તુઝીસે કામ આખીરકો.
ન-કામ આયેગી દુનિયા યેહ, નહોગા માલો જર અપના.
હમેં તૌફીક દે દુનિયાકે સદમોંકે ઉઠાનેકી.
યેહી તાલીબ હેં તુઝસે હમ, યેહ મકસદ આયે બર અપના.

ગઝલ ૨૬-અચ્છી સુરત કયા કરેં હમ, અચ્છી ખસલત ચાહીયે
હો જરી-રૂ કોઇ તો કયા, આદમીયત ચાહીયે.
બીન અહમકસે તો, નાબીના-ભી આકિલ ખુબ હય.
ચશ્મકી બીનાઈ કયા દિલમેં બસારત ચાહીયે.
જ કી લાલચસે ખુશામદ જો નફર બેહદ કરે,
અયસે બંદેપર સદા સાહેબકી લાઅનત ચાહીયે.
ખુબરૂ દુનિયામેં દસમેં દો, લઇક એક લાખમેં.
અહમકો કદ્ર ઇનકી, યાકે ઉસ્કી ઇજ્જત ચાહીયે.
રૌનકે આલમ હય, આલમમેં ફકત મેરા અયાઝ,
જીસ્સે જીનત તુમકો, કયા ઊસ્સે અદાવત ચાહીયે.

ગઝલ ૨૭-યા પંજતન બચાંના જબ જાન તનસે નીકલે,
(૬) નીકલે તો યા મોહંમદ મેરે દહનસે નીકલે.

આવેગા મેરા પ્યારા બાજેગી દહનકી મોરલી
જબ વોહ મેરા સાંવરીયા જોબનકે બનસે નીકલે.
મેરે મરીઝે દીલકી ઉમ્મીદ હે તો યે હે.
જાનું-પે ઉસકે સર હો ઓર જાન તનસે નીકલે.
જબ જાનો ફસલે ગુલ હે કહીયો ગુલોંસે જાકર,
હુમકો તો હો-ગયે હેં બરસોં ચમનસે નીકલે.
નીકલે જનાઝા મેરા જબ યારકી ગલીસે,
તો કલમયે શહાદત સબકે દહનસે નીકલે.
કયા લાયા-થા સીકંદર દુનિયાસે લે-ગયા કયા,
થે દોંનો હાથ ખાલી બાહેર કફનસે નીકલે.

ગઝલ ૨૮—દીલ લગા યારસે ઊસ દીલકા છુડાના મુશ્કીલ,
ઇશ્કકા જખ્મ લગા ઉસકા સીલાના મુશકીલ,
હુસ્ન હે દામે બલા ઝુલ્ફ હેં દો કાલે નાગ,
જીસકે તઇં નાગ ડસા ઉસકા જીલાના મુશકીલ.
આતશે ઇશ્કને બોહુતોંકા કીયા ખાના ખરાબ,
આગ દરીયાકો લગી ઉસકા બુઝાના મુશકીલ.
યાદ કરનેકો લીયા હાથમેં મનકા મનકા,
દીલ ઉપર બોજ પડે મનકા ફીરાના મુશકીલ.
જો ઉમર યાદમેં ગુજરી સો ગનીમત સમજો,
સો-ગયા ફીકમેં જો ઉસકા જગાના મુશકીલ.

ગઝલ ૨૯—અહમદે મુરસલકે પ્યારે લે ખબર,
બુરજે જોહરાકે સીતારે લે ખબર.

યા મોહૈયોદદીન શાહે અવલીયા,
અય મેરે હકકે દુલારે લે ખબર.
શરબતે દીદાર તેરા ચાહીયે,
સાકીયે કૌસરકે પ્યારે લે ખબર.
અય મેરે ફરીયાદ રસ મુશકીલ-કુશા,
દરપે તેરે આ પુકારે લે ખબર.
નાતવાં મહમુદશાહ બાસદ નીયાઝ.
હર ઘડી તુજકો પુકારે લે ખબર.

ગઝલ ૩૦–મુનસફી દુનીયાસે સારી ઉઠગઇ,
અય બુતો ઈમાનદારી ઉઠગઇ.
વાયે દુશમન હો-ગયા સારા જહાં,
હાયે રસમે દોસ્તદારી ઉંઠગઈ.
રેહ-ગયે લાખોં કલેજા થામકર,
આંખ જીસ જાનીબ તુમહારી ઉઠગઈ.
જબ હુવા સીજદેમેં ઉસ બુતકા ખ્યાલ,
ખુદ બ-ખુદ ગરદન હમારી ઉઠગઇ.
કીસસે રખીયે દાગ ચશમે દોસતી,
ઉઠ ગઈ યારોંસે યારી ઉઠ ગઇ.

ગઝલ—૩૧

વોહ જો હમમેં તુમમેં કરાર થા, તુમ્હેં યાદ હો કે ન યાદ હો,
વોહી વાએદા યાને નીબાહકા, તુમ્હેં યાદ હો કેં ન યાદ હો.
વોહ જો લુત્ફ મુઝપે થા પેશતર, વોહ કરમ કે થા મેરે હાલપર,
મુઝે સબ હૈ યાદ જરા જરા, તુમ્હેં યાદ હો કે ન યાદ હો.

વોહ નયે ગીલે વોહ શીકાયતેં, વોહ મઝે મઝેકી હીકાયતેં,
વોહ હરએક બાતપર રૂઠના, તુમ્હેં યાદ હો કે ન યાદ હો.
કભી બયઠે સબમેં જો રૂબરૂ, તો ઇશારતોંમેં હે ગુફ-તગુ,
વોહ બયાને શોક હે બરમલા. તુમ્હેં યાદ હો કે ન યાદ હો.
કભી હમમેં તુમમેં ભી ચાહ થી, કભી હમસે તુમસે નીબાહ થી,
કભી હમભી તુમભી થે આશના, તુમ્હેં યાદ હો કે ન યાદ હો.
જીસે આપ ગીનતેથે આશના, જીસે આપ કેહતેથે બે-વફા,
મેં વોહ હું **મોમીન** મુબતીલા. તુમ્હેં યાદ હો કે ન યાદ હો.

ગઝલ ૩૨—મોહબ્બત ગયેરસે મેરી છુડાદો યા રસુલુલ્લાહ,
મુઝે અપનાહી દીવાના બનાદો યા રસુલુલ્લાહ.
લગા તકીયે ગુનાહોંકે પડા દીન રાત સોતા હું,
મુઝે ઇસ ખાબે ગફલતસે જગાદો યા રસુલુલ્લાહ.
પડા હું કેઅરે દરીયામેં ભંવરમેં ખાતા હું ચક્કર,
કિનારે વસ્લકે મુઝકો લગાદો યા રસુલુલ્લાહ.
અંધેરી કબ્રમેં મુઝકો અકેલા છોડ જાઇંગે,
વહાં હો ફઝલસે તેરે ઉજાલા યા રસુલુલ્લાહ.
બડી કીસમત હમારી હે કે ઉમ્મતમેં તુમ્હારી હે,
ભરોસા દીનો દુનિયામેં તુમ્હારા યા રસુલુલ્લાહ.
ખુદા મુઝકો મદીનેમેં જો લે-જાવે તો બેહતર હે,
કે રૌઝા જાકે મેં દેખું તુમ્હારા યા રસુલુલ્લાહ.
હુસેની પીર હે મેરા હે જીસકા મુલ્ક બયતુલ્લા,
મુસાફીર હું મેં કાઅબેકા દીખાદો યા રસુલુલ્લાહ.

ગઝલ ૩૩–ફીદાયે મુસતફા હોગા દીલે દીવાના તુરબતમેં,
બનેગા શમએ–રૂયે શાહકા પરવાના તુરબતમેં.
પસે મુરદન જો સહરાયે મદીના યાદ આયેગા,
ઉડાયેગા કફનકી ધજજીયાં દીવાના તુરબતમેં.
નકીરેન આકે દીખલાઇંગે જબ સુરત મોહંમદકી,
કરૂંગા ઉસઘડી મેં સીજદયે શુકરાના તુરબતમેં.
તો સુનકર વોહ બ–શૌકે દીલ રસુલે જીનહો આદમ પર,
પડહેંગે ઉસઘડી સલવાત બે–તાબાના તુરબતમેં.

ગઝલ ૩૪–ફુરકતમેં મુબતીલા હું ખાજા ઈધર તો દેખો,
વલ્લાહ તડપ રહા હું ખાજા ઇધર તો દેખો.
મુશકીલ કુશાઇ કીજે હાજત રવાઈ કીજે,
સો જાનસે ફીદા હું ખાજાં ઈધર તો દેખો.
ખાજા મોઇને ચીશતી લીલ્લાહ બચાઓ કીશતી,
તુફાનમેં ફંસા હું ખાજા ઇધર તો દેખો.
અજમેરમેં બુલાલો રૌઝા મુઝે દીખાદો,
ઉલફતમેં મરમીટા હું ખાજા ઈધર તો દેખો.
કહીયે મેરી ખતાભી સુનતે નહીં જરાભી,
હરદમ પુકારતા હું ખાજા ઇધર તો દેખો.
ચાહે બનાઓ મુજકો ચાહે બીગાડો મુજકો,
બરદા મેં હો–ચુકા હું ખાજા ઈધર તો દેખો.
જાતે નિશાત કીસ જા બીન તેરે મેરે આકા,
બે–કસ હું બે–નવા હું ખાજા ઇધર તો દેખો.

ગઝલ ૩૫–કરતી હે કત્લ મુજકો તેગે અદાયે ખાજા,
હે જાનો દીલ અસીરે ઝુલ્ફે દુતાયે ખાજા.
યે મેહરો માહ હુયે હેં શયદાયે રૂયે અનવર,
આલમમેં જીસકો દેખો વોહ હે ફીદાયે ખાજા.
મકસદકે મોતીયોંસે ભરતા હે ચર્ખ દામન,
આતા હે જોશ–પર જબ બહરે અતાયે ખાજા.
મેરી યેહી દુઆ હે દીન રાત તુજસે યા રબ,
મકસદ બર આયે દીલકા મેરા બરાયે ખાજા.
ઈસકંદરો ફરીદુંકે દરપે જાયેં કયું હમ,
કાફી હે આસતાને દૌલત સરાયે ખાજા.
હો તુરકી તજલ્લી ઝાહીર કલામ બેશક,
ગર રૂયે પુર ઝીયાસે પરદા ઉઠાયે ખાજા.

ગઝલ ૩૬–દુનીયાસે જબ ઉઠાયે બિસતર ગુલામ તેરા,
યા રબ જબાંપે જારી ઉસદમ હો નામ તેરા.
બુત–ખાને છાનમારે કાબેમેં ઢુંઢ આયે,
દીલકે મકાંમેં પાયા અય જાં મુકામ તેરા.
મસજીદકે દરપે કયું કર હો પાસબાંકા પેહરા,
બે–કયેદ હે ઈલાહી દરબારે આમ તેરા.
જન્નત મીલે કે દોજખ દોનોં તરેહસે ખુશ હું,
મુખત્યાર તુ હે મેરા મેં હું ગુલામ તેરા.
કલેમા તેરા ન કયું કર જારી હો શશ જહતમેં,
બજતા હે પંજ વક્તા નૌબતમેં નામ તેરા.

રહમતકા મુસ્તહકભી તુઝસા નહીં હે અશરત,
હેં ગરકે બહરે ઇસ્યાં દફતર તમામ તેરા.

ગઝલ ૩૭—આયા કરો ઇધિરભી મેરી જાં કભી કભી.
નીકલે હમારે દીલકેભી અરમાં કભી કભી.
પાલો ન ગેસુઓંકો ચેહ કાલી બલાકે હેં.
હયરાં કરેંગે રોજ પરેશાં કભી કભી,
આનેમેં જાન આપકો ગર ઉજર હે યહાં.
ખત તો લીખા કરો મહે–તાબાં કભી કભી,
પુછા શબે વીસાલ કે આઓગે યા નહીં.
કુછ સોંચ સોંચ કેહને લગે હાં કભી કભી,
યાદ આતી હે જીસ વક્ત મુઝે સુરયે યુસુફ.
પરહ લેતા હું મેં ખોલકે કુરઆં કભી કભી,

ગઝલ ૩૮—રાહત શબે ફીરાક ન પાઈ તમામ રાત,
પેહલુ થા ઔર દરદે જુદાઈ તમામ રાત.
કરતા ગીલા વીસાલમેં મેં દરદે ઈશ્કકા,
એક બાતભી તો યાદ ન આઇ તમામ રાત.
બોસા જો લે–લીયા તો વોહ શરમાયે ઇસ કદર,
તા સુબ્હા ફીર ન આંખ લગાઇ તમામ રાત.
આફતમેં જાન શમએકી થી શામે વસ્લસે,
મેંને જલાઈ ઉસને બુઝાઇ તમામ રાત.
ઠેહરી ન ઉસ્કેં હુસ્નકે આગે કીસી તરેહ;
ઉઠ ઉઠકે મેંને શમએ જલાઇ તમામ રાત.

ગઝલ ૩૯—દીખાદો સુરતે જેબા મોહૈયોદદીન જીલાની,
તડપતા હે દીલે શયદા મોહૈયોદદીન જીલાની.
સીવા તેરે કહાં જાઉં દીલ અપના કીસસે બેહલાઉં,
શફીક અયસા કહાં પાઉં મોહૈયોદદીન જીલાની.
હબીબે-કિબ્રીયા હો તુમ શહે હર દો—સરા હો તુમ
દીલોંકે મુદદઆ હો તુમ મોહૈયોદદીન જીલાની.
ખુદાકે વાસતે આઓ તરહુ—હુમ જલ્દ ફરમાઓ,
ખુદારા શીકલ દીખલાઓ મોહૈયોદદીન જીલાની.
મઝારે ફેય ઝે હક્કાની મુકર્રર કુત્બે રબ્બાની,
કરામતમેં હો લાસાની મોહૈયોદદીન જીલાની.

ગઝલ—૪૦

મહબુબે ખુદા શહે જીન્નો બશર, યા સૈયેદેના અબ્દુલ કાદીર,
અલતાફો કરમકી કીજો નઝર, યા સૈયેદેના અબદુલ કાદીર.
મેરી કીશતી ભંવરમેં આન પડી, યા ગૌસહે આપકી શાન બડી,
કરો પાર ભંવરસે કિનારે પર, યા સૈયેદેના અબદુલ કાદીર.
જો મેરે પયે આઝાર રહે, વોહ હમેશા જલીલો ખાર રહે,
દુશમન હોં મેરે સબ જેરો જબર, યા સૈયેદેના અબદુલ કાદીર.
તુમ બેશક હકકે પ્યારે હો, અહમદ વ અલીકે દુલારે હો.
મેં આપકો છોડકે જાઉં કીધર, યા સૈયેદેના અબદુલ કાદીર.
શીકલે મોહંમદ શાને અલી, મહબુબે ખુદા સરતાજે વલી,
મુશકીલમેં પંડા હું લીજો ખબર, યા સૈયેદેના અબદુલ કાદીર.
મહમુદશાહ ગર તુ ચાહે ભલા, કર ગૌસકે નામકા વીર્દ સદા
યેહી દીલસે કહા કર આઠોં પહેરે યા સૈયેદેના અબદુલ કાદીર.

ગઝલ—૪૧

તુને પીતકા વાએદા કરકે પીઆ મોસે પીત લગાના છોડદીયા,
વોહ મેહરકી અખીયાં ફેર લીની હરદમકા આના છોડદીયા.
જરા દરસ દીખાકે બોલ સજન, તોરે બોલપે વારૂં સબ તન મન,
તેરે ઇશ્કમેં ખોયા સારા જોબન, મેંને અપના બીગાના છોડદીયા.
ઇસ ચાહસે પેંહલે નેહ લગા, ઓર મનકો મેરે ફેર લીયા,
અયસે બસે કીસ દેસમેં જા, જો ઇસ દેસકા આના છોડદીયા.

ગઝલ—૪૨

નમાઝ કીસકી કહાંકા રોઝા અભી તો શુગલે શરાબમેં હું,
અદા હો કયુંકર ઇબા-દતે હક પડા મેં હાલે ખરાબમેં હું.
કહીં નમાઝી કહીં શરાબી કહીં મેં હુંગા જોહદકા જાહીદ,
ખુદાકા ડર હે બુતોંકા ખટકા અંજબ તરેહકે અજાબમેં હું.
શરાબકા શુગ્લ હો રહા હે બગલમેં પાતા હું મેં કીસીકો,
મેં જાગતા હું યા સો રહા હું ખ્યાલમેં યાકે ખાબમેં હું.
ન છેડો જાહીદ જીયાદા મુજકો નહીં યે મોકા હે ગુફતગુકા,
સવાર જાતા હે વોહ શરાબી મેં હાઝીર ઉસકી રીકાબમેં હું.
કયામત આનેકા ડર હે કીસીકો નહીં તમન્ના હે જીંદગીકી,
હીસાબ કયા કોઇ લેગા મુઝસે બતાઓ મેં કીસ હીસાબમેં હું.

ગઝલ ૪૩–કહું કયા રૂતબએ વાલા મોઇનુદ્દીન ચીશતીકા,
જીસે દેખા હે વોહ શયદા મોઇનુદ્દીન ચીશતીકા.
તુ રખ વીરદે જબાં હરદમ યે નામે પાકકો અય દીલ,
ચીરાગે મંઝીલે ઉકબા મોઇનુદ્દીન ચીશતીકા.

તમન્ના હે મલાયેકકો કે તુમેં આનકર ચૌખટ,
કુછ અયસાહી હે દરવાજા મોઇનુદદીન ચીશતીકા.
ચલો અય તીશનેગાને માઅરેફત સયરાબ હોં ચલકર.
રવાં હે ફયેઝકા દરીયા મોઈનુદદીન ચીશતીકા.
નહીં ખ્વાહીશ તેરી જન્નતકી અય રીઝવાં નહીં હસરત,
હમેં કાફી હે દરવાજા મોઇનુદદીન ચીશતીકા.
દરે આયા ઈસમેં જો કોઈ રહા મહફુઝ દોજખસે,
દરે જન્નત હે દરવાજા મોઇનુદદીન ચીશતીકા.
ગુલામે ખાકે-પા હું મેં ગુલામે ખાકે-પા સાઈલ,
મોહૈયોદદીન જીલાંકા મોઈનુદદીન ચીશતીકા.

ગઝલ ૪૪-રકમ કબ હો સીફત તેરી, મોઇનુદદીન અજમેરી,
વોહ આલી શૉન હે તેરી મોઈનુદદીન અજમેરી.
બયાં મેં કયા કરૂં તેરા, કહાં મકદુર હે મેરા,
વોહ જાતે લા-મકાં તેરી, મોઇનુદદીન અજમેરી.
જમીં વ આસમાં તેરા, મકીં વ લા મકાં તેરા,
અરશપર ધુમ હે તેરી, મોઈનુદદીન અજમેરી.
તેરે દરીયાયે વહદતમેં, જહાજો બેડા કયું અટકે,
તુ કિશતી પારકર મેરી, મોઇનુદદીન અજમેરી.
તેરે દરબાર જો આવે, મુરાદેં દીલકી લે જાવે,
સખી સરકાર હે તેરી, મોઇનુદદીન અજમેરી.
તુહી હે પીરે પીરોંકા, કુતુબ ઔર ગૌસ મીરોંકા,
હુકુમત હીંદ હે તેરી, મોઈનુદદીન અજમેરી.

ખતે ખાજા હુબીબુલ્લા; વ માતા ફયઝે હુબ્બુલ્લા,
તુ કુત્બોદદ્દીન ફરીદુદદ્દીન રફીઉદદ્દીન અલાઉદદ્દીન.
યે શાને પંજતન તેરી, મોઇનુદદ્દીન અજમેરી,
તુહી હાદી હીદાયતકા, તુહી વાલી વીલાયતકા.
ફકર મીરાસ હે તેરી, મોઈનુદદ્દીન અજમેરી,
વસીલા તુ ગદાઓંકા, શેહનશાહ બાદશાહોંકા.
દુહાઈ ઘર બ–ઘર તેરી, મોઇનુદદ્દીન અજમેરી,
તુ દીલવા **શમ્સ** કે મકસુદ, અલાઉદદ્દીન સાબિર જુદ,
હુઝુરીમેં રહું તેરી, મોઈનુદદ્દીન અજમેરી.

ગઝલ ૪૫–વોહ કોન હે જો દીલસે તેરા મુબતીલા નહીં,
કીસકી જબાંપે યાર તેરા તજકેરા નહીં.
આઓ ન આઓ પાસ ન બેંઠો ન બેઠીયે,
હોના મગર ગરીબપે દીલસે ખફા નહીં.
આદમકો મત ખુદા કહો આદમ ખુદા નહીં,
લેકીન ખુકાકે નુરસે આદમ જુદા નહીં.
હમ જાનતે હેં હુસ્નકા તુમકો ગુરૂર હે,
તુમ જાનતે હેં મુઝસા કોઈ દુસરા નહીં.
કેહતા હે કીસ ઘુમંડપે તુ હમકો હાજખી,
જાહીદ તેરા ખુદા હે હમારા ખુદા નહીં.
આજાર મેરા દેખકે કેહને લગે તબીબ,
બીમારે ઇશ્કકો કભી હોતી શીફા નહીં.
તનહા અઝીઝ છોડ ગયે મુજકો કબ્રમેં,

બાદે ફના કીસીકા કોઇ આશના નહીં,
જોરો જફા લીખ્ખા-થા હમારે નસીબમેં,
તકદીરસે ગીલા હે કીસીસે ગીલા નહીં.
કુચેમેં ઉસકે જાનેસે નાસેહ ન મનેઅ કર,
કયા જાને તુ કીસીસે તેરા દીલ લગા નહીં.

ગઝલ ૪૬-તુંમહારે હુસ્નકી જબતક બહાર બાકી હે,
જો ચાહો ઝુલ્મ કરલો ઇખત્યાર બાકી હે,
ખુદાકે વાસતે સુરત દીખાદે એ ઝાલીમ,
લબોંપર દમ હે તેરા ઇંતેઝાર બાકી હે.
કીયા જો વસ્લસે ઇનકાર તો ખુલ ગયા હમકો,
તુમહારે દીલમેં અભીતક ગુબાર બાકી હે.
શબે વિસાલમેં સાહેબ જરા ન ઘબરાઓ,
અભી તો આપસે બોસો કિનાર બાકી હે.
તુમહારી આંખોંસે સાબિત હુવા હે ઓર બાકી,
શરાબે વસ્લકા અબતક ખુમાર બાકી હે.

ગઝલ ૪૭-તેરા સાની અગર કોઈ બશર હોવે તો મેં જાનું,
બશર તો કયા વલે શમસો કમર હોવે તો મેં જાનું.
તુમ અપની જુલ્ફે નાગનકો મેરે મોંહસે મીલા દેખો,
અગર વોહ લાખભી કાટે અસર હોવે તો મેં જાનું.
નીકાલો રૂખસે બુરકેકો રહી શબ વસ્લકી થોડી.
તુમ અપની ઝુલ્ફકો ખોલો સહર હોવે તો મેં જાનું,
જરા છુપકે રકીબોંસે મેરી આંખોંમેં આ બયઠો,

અગર કોઇ લાખભી ઢુંઢે ખબર હોવે તો મેં જાનું.
તેરે વહશી મીજાજીકા મુઝે ડર હે મેરે પ્યારે.
અગર હુમ જાનતક દેવેં કદર હોવે તો મેં જાનું,

ગઝલ ૪૮–દરપર પડા રહુંગા ચાહે બોલો યા ન બોલો,
દેખા તુમ્હેં કરૂંગા ચાહે બોલો યા ન બોલો.
કુચા ગલી વ ઘર ઘર હે દેખ લેના તુમકો,
બદનામ તો કરૂંગા ચાહે બોલો યા નં બોલો.
ઘુરકીસે તુમ જો ચાહો દરવાજા છોડ જાઉં,
મરકર ભી ના હટુંગા ચાહે બોલો યા ન બોલો.
લાખોં સીતમ સહુંગા મેં ઇશ્કમેં તુમહારે,
શીકવા નહીં કરૂંગા ચાહે બોલો યા ન બોલો.
કાઝી પેહનકે કફની સુરત બના ફકીરી,
દર દર સદા કરૂંગા ચાહે બોલો યા ન બોલો.

ગઝલ ૪૯–સખીરે મેં પીતમકો કયુંકર મનાઉં,
યે આતા હે જીમેં કે જોગન કહાઉં.
છુપાકર સનમ મુજકો અયસાહી દેખે,
તો લાઓ ભભુત અપને મોંહુપર લગાઉં.
મનાઉં પીયાકો મેં કીસકીસ તરેહ અબ,
યે દરદે જીગર જા મેં કીસકો સુનાઉં.
પીઉ પીઉ કેહ સરકે બાલોંકો અપને,
ઊદાસન કહાઉં જટા મેં બનાઉં.
ફીરૂં મેં નીડર હો ગલે ડાલ ઘંટા,

જહાં બયઠું દીલકી મેં ધુની જગાઊં.
નહીં કામ કુછ ગએર સાહીકકો ઉસબીન
કે લે નામ અલગ દીલકો અપને રીઝાઉં.

ગઝલ ૫૦-મહબુબે ખુદા અર્શપે પહોંચા શબે મેઅરાજ,
કયા ખુલ ગયા ઉમ્મતકા નસીબા શબે મેઅરાજ.
મહબુબ નઝર આયા જો તનહા શબે મેઅરાજ.
પરદેસે ખુદા ખુદ નીકલ આયા શબે મેઅરાજ.
હાસીલ યે હુવા આપકો રૂતબા શબે મેઅરાજ,
અલ્લાહકો ઇન આંખોંસે દેખા શબે મેઅરાજ.
રૌશન યહે બયઝાસે કફે-પા શબે મેઅરાજ.
કયા રૂયે નબીકા લીખ્ખું જલવા શબે મેઅરાજ.
ઇનસાનકી કયા જાન ફરીશ્તેભી ન પહોંચે.
વહાં જાકે વોહ એક દમમેં ફીર આયા શબે મેઅરાજ.
કેહતે હેં શફાઅત ઉસે અલ્લાહસે હરબાર,
થા બખશીશે ઉમ્મતકા તકાઝા શબે મેઅરાજ.
અય લુત્ફે જો મહબુબને ચાહા વોહી પાયા,
બાકી ન રહી કોઇ તમન્ના શબે મેઅરાજ.

ગઝલ ૫૧-દોસ્તીકા હૈ જમાનેમેં ભરોસા કીસપર,
તુ મુઝે છોડચલા અય દીલે શયદા કીસપર.
ફીતના પરદાજ દગાબાજ ફુસુંગર ઐયાર,
હાય અફસોસ દીલ આયાભી તો આયા કીસપર.
ઉસકી તસવીર જો યુસુફકે મુકાબીલ રખદું.

દેખીયે ગીરતે હેં ફીર અહુલે તમાશા કીસપર.
જાનીબે ચર્ખ ઈશારેસે બતાયા ઉસને,
જબ કહા મેંને મેરા સબ્ર પડેગા કીસપર.
દીલ ચુરાયા જો મેરા આપ ભરી મેહફીલમેં,
ઓર કેહતે હો કે હય શુબા તુમહારા કીસપર.
દાગ જાતે–હેં તો મકતલમેં પર અવ્વલ સબસે,
દેખીયે વાર કરે વોહ સીતમ આરા કીસપર.

ગઝલ પર-ન છેડો હમેં દીલ દુખાયે હુયે હેં,
જુદાઈકે સદમેં ઊઠાયે હુયે હેં,
બુતોંને જલાયા હમેં શમએ સુરત,
ખુદાસે બસ અબ લૌ લગાયે હુયે હેં.
ભલા જુબ્હકે વક્ત તડપું મેં કયું કર,
વોહ જાનુંસે સીના દબાયે હુયે હેં.
શહીદોંકે લાશોંપે બોલા વોહ કાતીલ,
યે શબ ખુનમેં કયું નહાયે હુયે હેં.
હયા વસ્લમેંભી નહીં જાતી ઉનકી,
દુપટ્ટેસે મોંહકો છુપાયે હુયે હેં.
મુઝે કત્લ કરકેભી ચીતવન ન બદલી,
અભીતક વોહ તેવડી ચડાયે હુયે હેં.
કયામતમેં દીદારકા કયા યકીં હો.
અભીસે વોહ 'આંખેં ચડાયે હુયે હેં.
ન તકલીફ હે ઇસ કદર કબ્ર હમકો,

તેરે ઘરમેં મેહમાન આયે હુયે હેં.
જો આજાયે મુશકીલ ન-ઘબરાઓ રંગીન,
અલી બહરે ઈમદાદ આયે હુયે હેં.

ગઝલ ૫૩-સનમકા નુર દેખા હે ખુદાકે નુરકે બદલે,
હુવા હે દાગે દીલ રૌશન ચીરાગે તુરકે બદલે.
જો દેખેંગે તેરે હુસ્ને જહાં આરાકો મેહશરમેં,
ખુદાસે લોગ માંગેંગે તુજહીકો હુરકે બદલે.
અનલ-હક કે ઇવઝ લબપર અનલ મહબુબ જારી હો,
ચડાયે દારપર મુજકો અગર મનસુરકે બદલે.
પસે મુરદન અગર યારો મોયસ્સર હો તો રખ-દેના,
કફનમેં ખાકે કુચે દીલ-રૂબા કાપુરકે બદલે,
ખુદાયા ઇશ્કે બુતમેં ઇસ કદર સખ્તી ઊઠાઈ હે,
કે પેહલુમેં હે એક પથ્થર દીલે રંજુરકે બદલે.

ગઝલ ૫૪-કુછ નહીં દરકાર હે મુજકો નીશાની આપકી,
એક બોસા દીજીયે હો મેહરબાની આપકી.
હાં કરૂં તાઅરીફ કીસ મોંહસે મેં જાની આપકી,
ખલ્કમેં હોગી ન લેકીન કોઇ સાની આપકી.
જબ સુનેરી બાલ દેખું હું કીસીકે ગુલ-બદન,
યાદ આ જાતી હે ફૌરન નવ જવાની આપકી,
બસ નહીં ભુલેગેં પ્યારી જબતક હે દમમેં દમ,
હર જગાં કેહતે ફીરેંગે કહાની આપકી.
ક્યું બને હરજાઇ અબદુલ્લા બયઠે-ભી રહો,

દી ખુદાને ચાંદસી તસ્વીર જાની આપકી.
મરહબા જોશે જુનું તસ્ખીર કેહતે હેં ઇસે,
ખેંચ લાઈ દિલકો આખીર જાં-ફીશાંની આપકી.

નાટકનાં ઉરદુ ગાયનો.

ભાગ ૨ જો.

૫૫–(ખુદાદાદ)

કરમ કર મેરે હાલ પર અય કરીમ,
તેરા નામ રહમાન હય ઓર રહીમ.—કરમ.
તુહી દોનોં આલમકા સુલતાન હય,
જહાંમેં નુમાયાં તેરી શાન હય.—કરમ.
ફના હોનેવાલા હય સબ કારોબાર,
રહે નુર તેરા સદા આશકાર.—કરમ.

૫૬–(ખુરશીદે જરનીગાર)

ફરમાઓ શરમાઓ નહીં અબ હજરત સરવર હાં,
કોન હે વોહ તુમને જીસપર તનમન ડારે વાર–ફર.
ફંસકે દામે ઇશ્કમેં અબ છુટના હે દુશવાર,
ઘર છુટા દર છુટા હયરાન હો બનામન જાનસે.
હરદમ પુરગમ દીન રતીયાં—ફર.
જોરવાલે આપ તે ક્યું બને નહીં હોશીયાર,
દુખ ઝેલે સુખ ઝેલે, હે જોર કીધર અબ શોર.
હે જીસપર બહુડ બહડકર બલીયાં—ફર.

૫૭–(હામાન)

મેરે ગમકા તરાના સુનીયે ફિસાના અય શહે જીશાન,
હુય જમાના દુશમન પુરાના સુનીયે ફીસાના—અય.
આબીદ મેરા બાપ થા જંગલમેં હામાન,
મેહેર મેં યે ઉસકી લાડલી મેરા ભાઈ મુજફ્ફર જાન.
મેરી માં થી તાદીના દાના યગાના સુનીયે ફીસાના—અય.

૫૮–(ખુરશીદે જરનીગાર)

ચારકે ઘર ચલ જાયે નીડર બતલાદે નગરીઆ,
જાનાકે ઘરકી ખબર બતલાદે,
સાથ જરા ચલકે ડગર બતલાદે.
દીલ મીલકે સંગ જાના, જહાંસે વોહ પાના,
પરીકા લેઆનાં, સફર પર બાંધે કમરીઆ.

૫૯–(ખુરશીદે જરનીગાર)

ધુંએકી ગાડી ઉડાયે લીયે જાયે,
પેસેકા લોભી ફીરંગીઆરે બાબુ.
જાત નહીં દેખે જમાત નહીં દેખે, એકહીમેં સબકો
બીઠાય લીયે જાય—ધુંએકી.
હીંદુ મુસલમાન ભંગી ચમારસે, ટીકીટકે રૂપયે,
ગીનાય લીયે જાય—ધુંએકી.
દીલ્લી શેહરસે ચલે જો મુસાફીર, બંબઇ કલકત્તા,
ભગાય લીયે જાય—ધુંએકી.

૬૦–(દાગે હસરત)

ગુસ્સાં છોડો દીલમત તોડો દીલબર પ્યારી ખાના લાવ,

હલવા મલીદા કલીઆ સાલન આલુ ગુઇયા ઔર પલાવ.
જહાં ફીરની ઔર મુતનજન અખની બીરઆની મંગવાવ.
કુલીયા આગી નાન પરાઠા કુલકે બાકરખાની પકવાવ.
રોશ કુફતા ગુરદા કલેજી ભેજા કુરમાભી ખીલવાવ,
ઓજડી પચોની કબાબ સુમેસે પાયા સીરીંભી દીલવાવ.
લડડુ પેંડા બુરફી જલેબી ગગનગાંઠીયાભી મંગવાવ,
દુધ દહી રબડી બાલાઇ પુરી કચોરીંભી પકવાવ.

૬૧-(સૌભાગ્ય સુંદરી)

પીલે શરાબ મઝેદાર મેરે યાર—પીલે.
જાહેર દીલકો જોશમેં લાવે,
રંજ હટાવે હજાર મેરે યાર—પીલે.
દર્દ તમામકો ગર્દ કરંત હે,
સરદમેં બહોત બહાર મેરે યાર—પીલે.

૬૨-(અસીરે હીર્સ)

મજા દેતે હેં કયા યાર, તેરે બાલ ઘુંઘરવાલે,
નીકલી મેરે દીલસે આહ, જાતાથા વોહ રરકે માહ.
દેખા દુશ્મનકે હમરાહ, દોંનો હાથ ગલેમેં ડાલે—
પેહલેથી મુજસે તકરાર—અબ તુ કરતા હે પ્યાર,
અબ તેરી તરફસે યાર, મેરે દીલમેં પડગયે છાલે.
તેરી ભવેં હય યા શમશીર, તેરી ચીતવન હય યા તીર,
હયેં આંખે બુતે બેપીર, યે હય જહેર ભરેંદો પ્યાલે—
કોઇ દમકા હું મેહમાંન, એક નજર ઇધર ભીં જાવ,,
તેરી આંખોંકે કુરબાન, ઓહ મુંહ ફેરકે જાનેવાલે.

૬૩-(હવાઇ મજલીસ)

મેં તો બાવરચીકી બેટી, મેરા બાપ દાદુમીયાં—મેં તો.
મોગરા મેરી માદર પ્યારી, નામ ચંબેલી મેરા.
કાલેખાંકી માઅશુક મેં હું, વોહ હય મેરા ચેરા—મેં તો.
કાલી કાલી સુરત મેરી, કાલેખાંકો સારી,
ગોરે મોંહકો આગ લગાઉં, કાલી મુઝકો પ્યારી—મેં તો.
લટક મટક કર ચલી બજારમેં હાથમેં લેકર ટોકરી
નજર ભર કોઈ દેખો લોગો, બાવરચીકી છોકરી—મેં તો.

૬૪-(હરીશ્ચંદ્ર)

મન મયલ મીટે તન તેજ બડે, દે રંગ ભંગકા લોટા,
સો રોગ ટળે, સો સોગ જલે, કરે ભંગ અંગકો મોટા,
જબ તાર જમે, આજાર રમે, નવ હાથ પડેજી છોટા,
તન સાફ, મન સાફ, હો સાફ આદમી ખોટા—મન.
લે કંદ દુધમેં ઘોલા, તો ભંગ બના અનમોલા,
કર પાક ભંગકા ગોલા, હરબાર બોલ બમભોલા,
ઉઠ ભોર નહાકે ગંગ, ચડા લે ભંગ, જમાલે રંગ,
નીરાલે ઢંગ, દીખાકે જંગી કુંડી સોટા—મન.

૬૫-(હરીશ્ચંદ્ર)

હો ન દીલારામ, તો કયા દીલકો આરામ,
દીલકો આરામ, ન તો જીનેસે કામ.—હો.
આંખોંને કાતીલકે બરછી હય મારી,
મેં બનકે મતવારી, હું કાતીલ પર વારી.
હય જીસે બેજાર લાચાર,—કયા દીલકો.

૬૬-(હરીશ્ચંદ્ર)

ખાઉં મેં માવેકા મલીદા, ખાઉં મેં મોતીચુર લાડવા-ખાઉં
ખાઉં મેં પુરી, બાસુદી વ ખસ્તા કચોરી,
ખાઉં મેં શકરપાલા, દો સેરા,—ખાઉં.
ખાઉં મેં સીખરન, સુતરફેની. રેવરી, મલાઈ.
ખાઉં મેં મથુરાજીકા પેરા—ખાઉં.

૬૭-(હરીશ્ચંદ્ર)

ખેલો કુદો, ખેલો કુદો, આવ ભાઇ ખેલો કુદો,
ગાવ નાચો. મસતી કરો, આવ જરા ખેલો કુદો-ખેલો.
૧—પડતે પડતે અંખી પુટી,
૨—લીખતે લીખતે ઉંગલી ટુટી,
૩—છોરો છોરો માથા કુટી,
આવ ભાઇ ખેલો કુદો—ખેલો,
૪—આયે નહીં, ક, ખ, ગ, ઘ,
૫—ભાઇ નહીં ચ, છ, જ, ઝ,
૬-દુર કરો સબ ત, થ, દ, ધ,
આવ ભાઇ ખેલો કુદો—ખેલો.

૬૮-(ચત્રા બકાવલી.)

કોઇ હાલ કહો જાકે, મેરી પરીકો સમઝાકે—કોઇ.
તેરી ખબર દે કઓન મુઝે, ઓર લાવે કોન નિશાન,
તુઝે કહાં મેં પાઉં જાન, યેહી હે ધ્યાન. રહા હયરાન-કોઈ.
અય પંખ પંખેરૂ ઉડે ફીરે તુમ જગેજગે પર દુર,
કહીં નઝર પડી વોહ હુર, સરાસાર નુર, જો હે મજબુર-કોઇ.
સુનો સુનો અય બનકે દરખ્તો, સુનો મેરી . ફરીયાદ,
કહાં જમા મેરા શમશાદ, કરો ઇમદાદ, મેં હું બરબાદ-કોઇ.

અય જમીન ફટજા, જરા તુ હટજા, નઝર પડે ઈસરાર,
કહાં છુપી હે વોહ દીલદાર, ગુલે બે-[illegible] ર મેરી ગમખાર-કોઈ.
હવા સલામો પયામસે હે, જહાંસે તેરા નામ,
જહાં મીલે વો ગુલઅંદામ તુ દે પેગામ, યેહી હે કામ-કોઈ.

૬૯-(દીલ ફરોશ)

પ્યાર મોહનીયા નીભાના હોગા,
ગમ જો હોગા ઉઠાના હોગા.
આશીકકો બોસા તો શીરીં લબોંકા,
દેના હોગા દીલાના હોગા-પ્યારે.
ચરચે તો ઉલફતકે યેહી રહેંગે,
હમ નહોંગે જમાના હોગા-પ્યાર.

૭૦-(દાગે હસરત)

તુમ ન આયે નગરીયા હમારીરે,
રહી સુની સેજરીયા હમારીરે-તુમ.
આંખેં દીખાકે તુમને મેરે દીલમેં રાહ કી,
સીનેકે પાર હો-ગઇ બરછી નીગાહકી.
તુમસે લગ ગઈ નજરીયા હમારી રે-તુમ.
જચતા નહીં હે હાય તુમ્હારી નીગાહમેં,
આંખોંકો અપની મેંને બીછાયા યહ રાહમેં.
આઓ આઓ ડગરીઆ હમારી રે-તુમ.
રખના ન તેગ કાંધેપર અય ફીત્નાગર કહીં;
બલ ખા ન જાયે મુફતમેં નાજુક કમર કહીં.
માનો માનો સાંવરીયા હમારી રે-તુમ,

૭૧-(ચત્રા બકાવલી)

જબકે કલંદર બનબન ફીરકર બંદર લેકર આતે હેં,
તાલી બજાના નીસદીન પલછીન બંદરકો બતલાતે હેં.
તુને આકર કયું દીખાયે મોહે બંદરવાકે ખેલ-તુને.
ભોલે ભાલે મનકો નભાયે તોરા ખેલ,
ઈનસાંનોને કયસા પાયા હયવાનોંકા મેલ-તુને.

૭૨-(લયલો નહાર)

હય યેહ ઝુટી દુનીયા મતલબી
યેહ હય નાહમવાર કોન? દુનીયા મતલબી.
ઇસમેં ખટપટ સટપટ, ઝગરા ઝંઝટ હર ઢબકી,
કાટ ફાંસ, જીસકા બદ હય અંજામ.
ઇસકે ફંદેમેં પરનેસે ખ્વારી હય સબકી.
યારો સુનતે હો, કયા? ખારી હુય સબકી.
યેહ એય રોંકી એયાર, યેહ મકકારોંકી મકકાર,
યેહ હય નાહીનજાર, કોન? દુનીયા મતલબી.

૭૩-(તાસીરે ખાબ.)

કહીં દેખાબી યારો મેરા સનમ,
મેરા સનમ દીલજાની સનમ.
મેરે સનમકી યેહી નીશાની,
કાલી કાલી જુલ્ફેં ઓર ગોરા બદન.
મેરે સનમકી- યેહી નીશાની,
ગોંડકી. ટોપી ઉડાતા • પતંગ.

મેરે સનમકી ચેહી નીશાની,
કમર ચી-તેકી વ બાંકી ફબન.

૭૪-(તીલસમે સુલયમાન.)

મેંતો ભર જોબનમેં આઇ કરતી નાજ ઓર નખરા,
નામ મેરા ચંપા બેગમ, ગુલબીબી હે માદર.
નુરમીયાં હે બાપ મેરા, કરતી હું યે જાહેર,
આતા હે યે કોન અરે હાં આય ઓ મેરી માજી.
જીસને મેરી નાક કાટીથી, વોહી હે યે પાજી.
દેખો ઇસસે અબ ચલીત્તર કયસા હું મેં કરતી
મીઠી મીઠી બાતેં કર કર સરપર ઇસકે ચડતી,

૭૫-(ભુલ ભુલૈયાં)

દીલદાર યાર છએલાસે નયના લગાઇંગે,
નયના લગાઇંગે સયના લગાઇંગે.
યાર મેરા આલા, જોબન મેરા બાલા,
સુરત મોરે સૈયાંકી મનકો ન ભાએરે.
બાત મોરી ભોલી ઉમર મેરી કચ્ચી,
અબ આંખ માર ગભરૂસે સયના લગાઇંગે.

૭૬-(ચંદ્રાવલી)

ગજરા બેચનવાલી નાદાન યે તેરા નખરા,
પુલોંકી ડાલી હે તેરી નીરાલી આંખોંમેં હે કયસી લાલી.
કહીં લડગઈ, કહીં અડગઇ, યે તેરા નખરા,
ખુબ નીકાલી હે દેખા યે ભાલી, બાતોંમેં ભોલી ભાલી. (

કહીં ડરગઇ, કહીં મરગઇ, યે તેરા નખરા,
નાજ દીખાદે જો અદા બતાદે, નેકોંમેં કયસે આવે.
અરી ચલરી, નહીં છલરી, યે તેરા નખરા,

૭૭–(અલીબાબા)

સારી પયસેકી બહાર, પયસેકા કારોબાર,
પયસેકા પ્યાર, પયસેસે યાર ગાર તાબેદાર
ગર હો કોઇ ચમાર, યા હો કુમ્હાર,
પયસે હોં ચાર, તો બેશુમાર, કેહલાયે ઇજજતદાર.
પયસેકી સબકો ચાહ, મોહતાજ હો યા શાહ,
પયસા પયસા પયસેકી વાહ વાહ,
કોઈ પયસેકા મજદુર. ફેંકે હે જાજરૂર,
કહે ઉસકો ઘુર બેકસુર, હો દુર બે–શઉર.
ધોબી હો યા હજ્જામ, પર હો જો પાસ દામ,
સબ ખાસો આમ, સો સો સલામ, ઝુક ઝુક કરે મુદામ.

૭૮–(અલીબાબા)

બહાદુર જંગી સારે નંગી મયાન કરો શમશીર.
જવાન સંગી, હે ઉમંગી, રંગી આલમગીર.
બરછી ભાલા, ખંજર બછવા, ઢાલ કમાનો તીર,
માલ ખજાના જેવર ગેહના, રખના બા તવકીર.
સબ બંજારે હમને મારે, રાહે રવાં બે પીર,
દેવ બશરકો શેરે બબરકો, દમમેં ડાલે ચીર.
પારીસ લંડન ઓસ્મન જરમાન મુલતાનો કશમીર,
 ફીરતે હરદમ રૂસતમસે હમ, જંગલ હે જાગીર.

૭૯—(ઉદય ભાણુ)

બટવા ગુંથન દે રે [illegible]નજી બટવા ગુંથન દે.
આજ મોરે બાલીકા બાલા જોબનવા ગુંથન દે.
ચીકનેમેં ચીકના પીપલકા પતવા ઉસ્સે ચીકના ઘી,
ઉસ્સે ચીકના પ્યારીકા જોબના, યારોંકા લલચાય જી—આજ.
નદી કીનારે પલંગ બીછાયા પાયા ડુલડુલ જાય,
કીસ પાપીકી નઝર લગી, મેરા પરદા ખુલખુલ જાય—આ.
નદી કીનારે બગલા બયઠા, ચુનચુન મછછી ખાય,
બડી મછછીકા કાંટા લગા, તલપ તલપ જી જાય.

૮૦—(મુળરાજ સોલંકી)

સનનન સોહે સાંવરીયા સામ,
પ્યારી પ્યારી નયનોંપે વારી વારી જાઉં—સનનન.
એકતો ડારે પીયા મુખડેંપે આંચલ, દુજે દીખાવે ઉંગલીઆં રામ,
તીજે ભરે મોરી છતીયાંપે ચુટકી કયા જાદુ ડારા
ગુજારીઆ સામ.—સનનન.
તાક જમાવે મોરા જીયા લુભાવે, નયનોંકી ડારે પતંગીઆ રામ,
જાવો હઠે જી ન બઇઆં મરોરો, છાડો હમારી ડગરીઆ [illegible].

૮૧—(ખુરશીદે જરનીગાર)

જીસકા જાની જુદા હોજાવે,
ઉસકે આશકકો નીંદ નહીં આવે.
બાલા જોબનવા પ્યારી સુરતીયાં,
દેખું તો જીયા લલચાવે; સો મોરી જાન૦—
ઉંચી અટારીયા ચંદનકી બારીયાં,

ચડું તો જીયા ઘબરાવે, સો મોરી જાન૦—
ગહેરાસા કુવા પતાલ જલ પાની.
ભરૂં તો જીયા ઘબરાવે; સો મોરી જાન૦—

૮૨—

તુહે ભોલી ભોલી જાન, બતીયોંમેં રતીયાં ભુલા દેતી.
તેરી બલીહારી હુશીયારી દમામ.
સચ્ચે ભુલાદે ભાન, મેરી દીલ જાન—તુહે ભોલી૦
અરે ફ-તેહખાંજી બોલ, મારા બાપનો છે કોલ,
મારા વાલમજી લોલ, પ્યારા બોલ બોલ.
રંગીયા રસીયા તું છે મારો પ્રાણ,
વશ કીધી છે જાણ, મને મારી મોહ બાણ—તુહે ભોલી૦

૮૩—(દાગે હસરત.)

મોરી કામનીયાં તોરે ગોરે ગોરે ગાલ,
મોરી મોહનીયાં તોરે લંબે લંબે બાલ.
મહસે હું મે મતવારી, મતવારી મોરી ચાલ,
કાંટા લગા પ્રેમકા મેં હો ગઇ બેહાલ.—મોરી.
આંખેં તેરી મદભરી ડોરે પડે લાલ,
ઠુમક ઠુમક ચાલ ચલે, કમરીયાં જયસે બાલ.—મોરી.

૮૪—(નાઝાં)

સુનો મેરે યારો, યે છેલકા કેહના,
અકેલે રેહના, બડા મજેદાર—સુનો.
જંજાલ હેં જોરૂ બચ્ચે, પામાલ હેં અછછે અછછે,
હેં હાલ યેહ સચ્ચે સચ્ચે, શાદીકે યાર—સુનો.

જોરૂ લાકે ઘર બનાકે, ગાદ સબક કીયે તીન,
તેલ નહીં હે, નાન સંગાદો, લાવ લકરીયાં બીન,
સુનો તુમ ઓર મઝેદાર.

ચોરી કરો, કયે ભરો, ચાહે મરો ચાહે ગરો.
કુછભી કરો, જોરૂ કો પયસેકા પ્યાર—સુનો.

૮૫-(નાજાં.)

ઇશ્ક બુરા જંજાલ, કીસીસે દીલ ન લગાના,
છયલા તુ દીલકો સંભાલ. કીસીસે દીલ ન લગાના—ઇશ્ક.
મજનુંને ઉલફતમેં કયા ફલ ઉઠાયા. ફરહાદને મુફતમેં જી ગંવાયા.
વામીકકો અજરાને કયા કયા જલાયા, રાંઝેકો જીના વબાલ-કીસીસે.
એકતો ઉસકે ઘરપર જાના, દુજે અપના માલ ખીલાના.
તીજે અપની લાજ ગંવાના, ચોથે હુયે બે હાલ—કીસીસે.

૮૬-(હામાન)

મારે પડે હમ પ્યારી ફબનકે.
પ્યારી ફબનકે નાજુક જોબનકે,
ઇનકાર છોડો ઈકરાર જોડો,
દુલ્હા બનાઉં જાઉં વારી દુલહનકે—મારે.

મીસરી ખીલાદે શરબત પીલાદે,
બોસે દે ડાલ પ્યારી પ્યારે દહનકે—મારે.

દીલકા ગની હું દરદ ધની હું.
ગમઝે દીખાઓ માહે સારે જોબનકે—મારે.

૮૭–(અલાઉદ્દીન)

નિસાર તેરે નખરે નાજો અદાપર નિસાર,
ગોરે ગોરે ગાલોંકે જોસે દીલાહે, દીલકો હો મેરે કરાર.
પ્યારે પ્યારે હાથોંને ગલે લગાલે,
તુજકોભી કરલુ મેં પ્યાર
ઝાડુભી ખાઉં મયલનોભી ખાઉં, ખાઉ મેં જુતી પેજાર,
હાથોંમેં ચુડીયાં નાકમેં નથની. પાંઉમેં મોતીકા હાર.–

૮૮–(સુંદર વેણી)

સીપાઇ તેરી નાલીશ કરૂગી પોલીસમેં.
તુને મેરા બટવા ચુરાયા બે પટવે––નાલીશ.
બટવા ચુરાયા અંગુઠી ચુરાઇ.
જોબન લુટાયા મુફતમેં. બે પટવે–નાલીશ.

૮૯–(કનક તારા.)

હમ બડે સીપાઇકે લડકે,
મખ્ખી મારૂં પંખ ઉખાડું તોડું કચ્ચા સુત,
સો ગુસ્સેસે પપ્પડ તોડું ઐસી સીપાઈ રજપુત–ભલા હમ.
બડી દેરસે સોકર ઉઠે સીપાઈ હીર બનાય.
ગંગાકો સંગ લે ખુશીસે ભોજન પાય–ભલા હમ.

૯૦–(લયલાં)

મઝેદારી ગીલોરી ભરી લાલીયાં,
ચાતુર હું નાર કરૂં ન્યારા બાયેપાર.
મારે પાનોંમેં યાર ફંસે શેઠ શાહુકાર, અયસો જાદુ ડારીઆં.
ખાઉં ખીલાઉં મેં બીડા બનાઉં,

બીડેમેં છપ્પન મસાલે મીલાઉં.
લોંગ ઇલાયચી ઔર છાલીયાં,
શક્કર બીચ આઈ હુમ પાન બીડા લાઇ,
પક્કી પક્કી કલીયાં ગીલોરીયાં બનાઇ,
બડી મજાહુ પાઈ જો રંગીલે કભી ખાઈ.
માનકો પાન હે જાનકો જાન હે.
લેલો લેલો આઓ આઓ ગીલોરીયાં.
ખાઓ ખાઓ હાં હાં રંગવાલીયાં.

૯૧-

મોહે રેશમકી સાડી દીલાઓ—
સાડી દીલાવ ચોલી પહેનાવ, યે ધનીયા દુકાનીયાપે
મોહે લેજાવ."

ગોટા કીનારી દેહલીસે મંગાદો.
લાદોગે નામેં કુરબાન, હાંહાં મેરી જાન, એકવાર બોસા.
સાડી લાદો ચોલી લાદો ફીર બોસા માંગો,
ચલો મારકીટ આવ, પહેલે પયસે તો દીખલાવ.
પાસ પાઈ નહીં ચાર, મારવાડી દે ઉધાર તો હો પ્યારકી.

૯૨-[બહાર લાવ]

હાય દિલબર અબ આ, નાહક ના સતા,
રહમ જરા તો લા તુજપે હું ફીદા-હાય.
હાય જુદાઇ શાક હે ઔર રેહતા હું બેચેન,
ક્યું દીલ દીલબર છીનકર ફીર લાગે દુખદેન—હાય.

તાબ નહીં બે તાબ હું અબ હાય કરૂં મેં કયા,
તેરી પુરકતને સનમ ચેન હે મેરા લીયા—હાય.
તેરી ચાહમેં ઘરબાર, બલકે સારાહી સંસાર,
અય યાર વફાદાર, મેંને છોડા લા તકરાર.
કર રહમ ઓ ગમખાર, મીલજા મુજસે આ દીલદાર(૨)–હાય.

૯૩–(ભુલ ભુલૈયાં)

સબઘર પાગલ સબઘર પાગલ સબઘર દીવાના,
અંદર પાગલ બાહેર પાગલ ચક્કર મેં આના.
નોકર પાગલ ચાકર પાગલ કીસકા ગમ ખાના.
સબમેં અબદુલકરીમ દાના,
યાં ખુદા કયા હુઆ ગઝબ, યા ખુદા પાગલ હેં સબકે સબ
કયા કરના મેરે મવલા, હે પાગલ આલા અવલા.
હે ખુન હમારા ખોલા છુટા પીના ખાના,
આગ લગાઓ તુમ દર દર ફીરના હો માઅલુમ—સબમેં.

૯૪–(અલ્લાઉદ્દીન.)

પૈયાં મેં લાગું ઓ ચાચા પીયારે મોરે,
ચીંતા હમારી બીસારે પીયારે મોરે.
ચમકે નસીબોંકે તારે પીયારે મોરે,
દેકે રૂપૈયા દુલારે પીયારે મોરે,
ચાચાને મુજકો બનાયા ગુલામ.
ચમન કરજા પીઅર જીગર મીહર સુદામ,

૯૫(લયલો નહાર.)

ન ગુલ હો તો ભાયે બુલબુલકો કયા લાલાજાર,
હય ગુલજાર ઉસકો ખાર, કે જીસકા નહીં દીલદારરે—ન.
બેકલ ચંચલ જીયા કલસે, સોહે નહીં સીંગાર,
કારી કટારી લગાયા કિયારી જલાયેજી બાદે બહારરે—ન.
ચયન પરે નહીં, રયન કટે નહીં, નયન બહે જલધાર,
કલદે ચમનકી કલીએ કલીમેં, ગુલ હો ગલેકા જો હારરે—ન.

૯૬—[ખુરશીદે જરનીગાર]

આલમમેં હે ખુબી સારી પયસેકી,
બાબા માઇ બેટા જોરૂ પ્યારી પયસેકી.
જીલ્લતખારી ઇજ્જતદારી પયસેકી,
જહાં દેખો વહાં મારામારી પયસેકી.
પયસે લાના જયસે પાના દુખ ઉઠાના સુખ ઉઠાના
સર કટાના જીસે જાના તબ હો આના પયસેકા,
કયગી ખારી દે લાચારી ખીદમતગારી તાબેદારી,
સો મક્કારીસે કમાના પયસેકા,
અદના આલા બનીઆ લાલા ગોરા કાલા બચ્ચા બાલા
દેખા ભાલા સબકો વાલા ઓ દીવાના પયસેકા,
છોટા મોટા સચ્ચા ખોટા સાલુ ગોટા થાલી લોટા,
કુંડી સોટા પીના ખાના પયસેકા.

૯૭—(ખુરશીદે જરનીગાર)
મોરી કદર ન જાની ગંવાર, તોરે ઘર ના રેહનેકી,
તુતો કહે મેરે ગાડી દો ઘોડે, ઘર કાની ગધઈયાભી—નાએ,
તુતો કહે મોરે લાલ પલંગ હે. તોરે ઘર ટુટી ખટોલીયા—નાએ,
તુતો કહે મોરે શાલુ દુશાલે, તોરે ઘર ફટી કમલીયાભી—નાએ.
૯૮—(હામાન)
ગુન ભરી ધુન મોરી સુન પ્યારે,
સાગરે શરાબપર નજર ન એઠીકર—ગુન.
જાનકે તુ અંજાન બને કયું, જાન અય જાની કયું હારે;
શરાબ પીના નેક કરીના, સમઝે હેં દાના સારે—ગુન.
૯૯—(સયદે હુવસ)
કીયા કાતીલને દીલપર નીગાહોંકા વાર,
મોરી હાએ જાન જાયે પીયા પ્યારેને પ્રેમકી મારી કટાર,
ગાલમેં લાલી કાનમેં બાલી—સોહે સરપર દુપટ્ટા ગુલનાર.
મેરે જોબન પે લાખોં હય છાઇ બહાર,
કોન દેખે પીયા બીન નીખાર;
છયલ આવો મન લુભાવો જાઉં મય નીસાર.
૧૦૦—(ગોપીચંદ)
જાવોજી જાવ કીસ નાદાનકો પુસલાને આયે,
કીસકો બેહકાને આયે, કીસકો બેહલાને આયે,
બાતોંમેં લાને આયે, ઘાતોંમેં પાને આયે—જાવોજી.
આગે ઉસ્તાદકે ઉસ્તાદી કરને આના કયસા
ફીરતે હો ઘેરે ઘેરે, કરતે હો હેરે ફેરે,
આતે હો મેરે ડેરે, જાતે હો બનકે ચેરે;
જા અય બન્દે, અયસે ફન્દે, ગોરખધંધે દેખે ચંદે.
ક્યા હમકો સીખલાને આયે—જાવોજી.

૧૦૧—(અસીરે હીર્સ)

તોરી છલગત હે પ્યારી તોરી કલબલ હે ન્યારી,
કરો ઘાતેં ન મોસે સાંવરીયા જાન—
તેરી ઝુલફે હેં કાલી તેરે ગાલોંપે લાલી,
તેરે નયનોંકી લાગે કટારીયા જાન.
નયનોંસે નયના મીલાઓ મેરી જાન,
એજી છોડોજી હાથ કરો ઓરોંસે ઘાત, નહીં હોગી યે બાત,
એજી વાહ વાહ વાહ વાહ વાહ વાહ વાહ વાહ વાહ.

૧૦૨—(સય્દે હવસ)

દેખો મેરે બાલે જોબનકી બહાર,
કયસી બની રંગીલી નુકીલી નાર.
પર દીલ ઉદાસ હુએ ના પયસા પાસ હુએ,
મૈં હરસે હું મય બેજાર.
મેરે નાઝુક બદનપર—ઔર ઇસ ફબન પર,
આયસે મુવેકો કરૂં મય નીસાર.
લું પેજાર મારૂં ચાર રોવે જાર જાર,
જબ નીકલે દીલકા ગુબાર.

૧૦૩—(અલાઉદ્દીન)

હાં બીબીજાન સુનીયે જરી, ધુન યે મેરી ગુનકી ભરી,
સો બરસ ઇરાનમેં રેહઆઈ હું દીલ શાદ,
હે બુવા મુગલાનીકી સબ બાત મુઝે યાદ,
દાલ ન ખુરમ ભાત ન ખુરમ હલવા ખુરમ તર.
પીસતા વ બાદામ ખુરમ નાઝ કુનમ બર,
દબખન મેંથી રહુને આલી ખુમીસ ભાકર રોજ,
ભંડારયાલા નવરા કરૂન પુશાકળ કયાલી મોજ,
એકસો વરસ ફરીને મેં જોઈ બધી ગુજરાત,

શીરા પુરી લાડવા ખાજા દાલ ને ટાઢા ભાત.
ગબ્બે અલલ ગબ્બે મીલન ગબ્બે ગપાટા,
વ ફેઅલે અલલ ફેઅલે ીનલ ફેઅલે બટાટા.

હીડાં અચો હીડાં અચો વીંજે કછજી આય ઘાલ,
શેઠ ખેંડા ખીચડી શેઠાણીન ખેંડી માલ.

૧૦૪—(મીઠા જેહર)

લગી યે નયન મોરે શરમાન લગન યે છુરી લગીરે.
અચાનક ઘાયલ ભઇ નાદાન જીગરમેં છુરી લગીરે.
નીંદ નયનોંકી ભગીરે, પેહરોં અન જગીરે.
હોહી દીન પેહલે ગતિ મોરે મનકી હાં—યે નથી.
મોરે બદનમેં કસક મદનકી હાં—યે નથી.
જોબન હુય બલવાન—લગન.

પતલી કમર ઈતની નથી, યે નયન મતવાલે નથે,
હાં પાસ ઇન્કે કુન્દ છુરીયાં થી, મગર ભાલે નથે,
યે રસ્સીયાંથી બે બટી જેહરી ન થે કાલે નથે,
પલકેં ભવેં જો કુછભી થે આફતકે પરકાલે નથે,
બને અબ ખાસ તીર કમાન—

૧૦૫—(અસીરે હીર્સ)

અમ્મા મુઝે અછછીસી ટોપી મંગાદે,
ટોપી મંગાદે ઘોડા દીલાદે, જોડા દીલાદે સીલાદે.
ગાડીમેં લેટુંગા ઘોડેપે બેઠુંગા હાકુંગા કચ કચ હું હું હું,
આહીસ્તા આહીસ્તા આહીસ્તા બસ થમ ઘમ થમ.
તોપોંકો છોડુંગા કીલ્લેકો તોડુંગા, ગોલાં ચલાઉંગા,
ધરરરર ધુડીમ,
ઝટપટ હો ઝટપટ હો ઝટપટ હો ફયર ધુમ ધસ.

૧૦૬—(ચંદ્રાવલી)
એક એક દીનમેં છે જે અંડે લેતી સેતી
મુરઘી ચુરાકે ઘર લાયા.
કો કો કો કો કો કો કો કો કો કો કો કરતી.
ચાંચ દબાકે ઘર લાયા મેં ચાંચ દબાકે ઘર લાયા.
ચલે સફરમેં કસકે લંગોટા હાથમેં લેકે કુંડી સોટા,
નિરમલ ભંગકા પિતલ લોટા,
લાય તાજા માલ સાથ, બને ખુબ બાત-વાહ વાહ,
બંદા ઘરમેં સોએગા મુરઘા ઇસકા રોએગા.
કુકરે કુક..............એક.

૧૦૭—(ભર્તૃહરી)
છોડદે અભીમાન માન અબતો મનવા મેરા—છોડ.
રાજપાટ સબ જુઠે જાનો, કયું તુમ હોત હયરાન,
ન્યારી પ્યારી નહીં હે તેરી, મત કરના ગુમાન, માન—અ.
જુઠી પ્રીત જગત્તકી દેખી, મત ભુલે નાદાન,
બાહીર રંગ રૂપકો દેખી, મત હોના ગુલતાન તાન—અ.
ચલ જંગલમેં ભેખ ધરેંગે, તજી જગત તોફાન,
જગત સ્વપ્નસે જાગ્રત હોજા, ગુરૂસે લેના જ્ઞાન, જ્ઞાન—અ.

નાટકનાં ગુજરાતી ગાયનો

ભાગ ૩ જો.

૧૦૮—(વિક્રમ, ચરિત્ર.)
મને સહાય કરશે મોરારીરે, વારે ચડશે ગોવરધન ધારી.

અહલ્યા ઉગારી, મીરાંબાઇ તારી, એની ચિંતા કરીશ નહીં.
મારી—મને.
માંજારી બચ્ચાંને બળતાં ઉગારી મોક્ષ દીધો ગજેન્દ્ર તારી,
દ્રૌપદીનાં ચીર પુર્યાં થશો સહાયકારી—મને.

૧૦૯—(સૌભાગ્ય સુંદરી)

ચાલો સાહેલી (૨) ભુનેશ્વરીનાં સૌ મળીને દરશન કરીએ,
દુઃખ હરનારી, સુખ કરનારી, મુરતી માની અંતર ધરીએ.
ભાવ ધરી જો પુજન કરીએ તો ભવ સીંધુથી તરીએ,
ચુવા ચંદન કુમ કુમ કેસર, અરચન કરીને મન ઠરીએ.
અબીલ ગુલાલ ને પુષ્પ માલથી માને વધાવી મંદીર.
ભરીએ—ચાલો.

૧૧૦—(પવિત્ર લક્ષ્મી)

અરે શું અભિમાને અકડાય ઢાલે નીર ઢળી જશેરે,
ખરે જેમ કાચી માટી કુંભ પલકમાં ગળી જશેરે.
પલકમાં ગળી જશેરે ભુમીમાં મળી જશેરે,
અલ્પ જીવનને અલ્પ જોબન મદ સ્વપ્ના સમ કૃતી,
ગર્ભ ભંગ થઇ થયા રાજવી રાવણ જતી.
ટકશે નહીં તારૂં તાન તોર તુંજ ટળી જશેરે,
થયો કૈંશ ગર્વિષ્ટ તો ઝટ કૃષ્ણે કીધો ખોખરો.
ઇંદુ અહંકારી થયો તો શ્રાપ લોહ લાગ્યો છરે,
ઇંદ્ર અભિમાન તોડવા ગોવીંદે ગીરીવર ધારીયો.
રત્નાગર જળ ખારો કરી અંહકારને ઉતારીયો;

૧૧૧—(કળાવતી)

સ્વામી મળવાની લ્હાણ, ચહાય આ પ્રાણરે ? સ્વામી,
તુજ આધારે જીવનદોરી કરો શું વખાણ! સ્વયંવર લાણ.
તારે હાથ પ્રાણ, લેજો મારા પ્રાણ, પ્રાણ પ્રાણ પ્રાણ—સ્વામી.

હવે ચાલો, બહુ ગાલો, વખત ટાળો, જરી ભાલો,
કોક પકડે, બાજી, બગડે ! થશે હાણુ સૌ ટાલો–સ્વામી.

૧૧૨—ધીમા ધીમા ચાલોને મારા પ્રા.......ણુ રે,
પગ નાજુક તમારા આ મચકાઇ જશે.
કમર લચકાઇ જશે; ઓ સુજાણુ....રે–ધીમા,
નાજુક વેલી ફુલ સમી, કોમળ આ તુજ કાય.
ધડકે છાતી શ્વાસથી એ અંચળથી ઓળખાય,
પરસેવાના બીંદુ આ બાઝયા મુખે.
મુખ રાતું થયું થાક અતી દુખે,
આ છાતી પરે લ્યો વિસામો સુખે.
ઓ સુજાણુ.......રે—ધીમા ધીમા.

૧૧૩—(નર્મદા)
સૈયર શ્યામ સુલક્ષણા પાસે જબરી જાદુગરી જાદુગરી,
મોહજાળમાં મુજને નાંખી, કામણ ટુમણ કરી ટુમણ કરી.
પ્રીતમના પગલાનાં પડઘા પળ પળ મુજને વાગે,
લડું વઢું પણ રઢીઆળાથી મળવાને રઢ લાગે–જબરી.
મારા સમજો મોહન મારા હૈયા કેરો હાર.
પ્રાણ થકી પ્રીતમજી પ્યારા અંતરનો આધાર,
કોડીલાનું કમળ વદન તે મદનજી મોહજાળ
જોતામાં જુવડીનો જીવડો જીતી લે જગપાળ.
ભ્રગુટી જેની ભાન ભુલાવે મોહ ભરેલી મોટી,
મોહનવરની મનહર મુરતી ચીતડા માંહે ચોંટી.

૧૧૪—(ચંદ્રહાસ)
ડરમાં તું દીલ સાથ છોકરા ડરમાં તું દીલ સાથ,
તુંને કોઇ ન મારે લાત—છોકરા.
તુંને સંભાળું પ્રીતીથી પાળું, ચાલ તુંને મારો મેહેલ દેખાડું.

ઘરેણાં વસ્ત્ર સારા સારા કાઢું. ચાલ તું જો મેહેલનાં ચીત્રો,
રમકડાં રૂડાં ન્યારા વિચીત્રો. ચાલ્યો આવ, ખીમાં ચાલ હું.
ભોળી છું, મારે કેવા છે કંકણ હાથ, જો જે મારે કેવા છે,
કંકણ હાથ—છોકરા,

તમે માયાળુ દીલ દીલ દયાળુ, સૌના કહ્યા વિના હું નહીં આવું.
માત પિતા તમ ભ્રાત કોપાવું વિષયાળી હું સત્ય કહાવું,
ના, ના, નહીં હું તો ત્યાં નહીં આવું, મને ના વળગો.
જાઓ તમે મારૂં શું કામ છે, તમે મુકોને મારો હાથ કહું—છો,

૧૧૫—(નર્મદા)

જુઓ જુઓ ફજેતી આ ફક્કડ તણી,
પડ્યા એકેક પર ચકચુર બની—જુઓ.
હાર હીરાનાંરે માસ સુંવાળી,
ઝાંઝર ઝુમણુ મોતીની વાળી.
બોળ્યું બાપીકું નામ આમ ભણી [illegible]ણી.
ચોખા છડયા પણ થઇ ગઇ કણી—જુઓ.
સદાચારી જગતમાં મુગટ મણી,
દુરાચારીથી બેશ એક મુળાપણી—જુઓ.

૧૧૬

હું છું દરબારી મોટોરે ત્યાં વાળું [illegible] ગોટો,
મહારાજાતો હંસી બોલાવે કરે બધા સલામ.
હુશીઆરીથી હું સઘળાને ગાંડા ગણું ગુલામ— હું છું.
પુછી ગાછી વાત કરે છે, ભારે મારૂં નામ.
વચ્ચો વચ જઇને હું બેસું જાણે કાલો કાન—હું છું.
રાજકાજની કુશળતાની [illegible] નાતમાં [illegible].
હું તું રાજારાણી થશું હવે વાહ વાહરે વાહ—હું છું.

૧૧૭—(મદન વસંત)
કહું હું વાત વીગતે વિચાર વનીતા વખત વધુ ન લગાડ,
કર ધરીને કર વર પ્યાર, વનીતા વખત વધુ ન લગાડ.
રંગે રમાડું સંગે જમાડું, પ્રીતી ચખાડું રીતી દેખાડું,
રસમાં રમાડું નાર—વનીતા.
વિધ વિધ સાડી પહેરાવું દાડી.
કમખાને ચોળીને ચણીયો ને નાડી.
ખવરાવું પકવાન, થા તું તો જાડી,
પગમાં એ જોડા ને છતરી લે કાલી.
ચડવાને ગાડી ને ફરવાને વાડી,
હું તારો લાડો ને તું મારી લાડી.
હું તારો પાડો ને તું મારી પાડી,
મીઠાં મીઠાં મેવા ને જોઈ જોઇને લેવા,
લેહરાજીના વીવાહ નહીં ખાવા કે પીવા.
તું ચાલને થા તઇયાર—વનીતા.

૧૧૮—
માહરી વાહલી તાડી તાડી, તારી લુટાઈ ગઈ છે વાડી.
રે કેમ હારૂં તુને થાએ, જેણે ખાધી તારી ચાડી—માહરી.
આગળ હું માતેલ હતો ને ભાખલી કેવી જાડી.
આજે દુબલા જાણે માછી, કહાડયું કાપી વાડી.—માહરી.
એ પૈહે હું બાડું લેતો, તાડી કેવી ધાડી,
પેટ ભર પીતરાઇ જાતાં છોડો છેયાં લાડી—માહરી.
તેનું, આજે અરધું પોળીયું ચકચકતું લે કહાડી,
તે પણ પાણી ભેળેલી, જાણે હામાવે ખાડી—માહરી.

મહેનતનો પૈસો ગરીબનો, લુંટે ઝુંડી ઝાડી.
કોણ હાંભરે આ રૂદન અમારૂં, મરીએ બુમો પાડી—માહરી.

૧૧૯—(વિજ્યા વિજય)

આખી આલમને ઠગનારી, જાણો નીચ જાતી નારી.
લટકે ચટકે કામણગારી, નાંખે ભલ ભલાને-મારી.
રડતી મરમમાં હસતી ભરમમાં,
એક ટકાનું જોબન આપી, ભવ હીરો હરનારી—આખી.
આખી આલમ મન હરનારી, માનો મોહીની એ નારી.
લટકે ચટકે મનડું ઠારી, નાંખે પ્રાણ પણ ઓવારી.
સુખમાં વિલાસે દુખમાં વિલાસે.
તુચ્છ ટકાનું જોબન જગમાં ઇંદ્રપુરી કરનારી—આખી.

૧૨૦—(વિક્રમ ચરિત્ર)

એ....માથે મટુકી લઈ જાઉં,
પ્યારા લેહેરી લાલાને દુધલડાં પાઉં—એ.
હું ગોવાલણ નાની નારી,
પ્યારો મારો છે વિહારી.
રંગે રમાડી રીઝાઉં—પ્યારા—એ.

૧૨૧—(વિક્રમ ચરિત્ર)

કોઈ દુધ લીઓ દીલ રંગી,
શોખીલા શાણા ઊમંગી, હાં—કોઈ.
કેફી પીયે કસુંબલો, ગાંજો પીયે અબુધ;
દારૂ દીવાના પીયે, દાના પીયે દુધ—હાં—કોઈ.
એક અમીરસ દેવનો, બીજો રસ છે પ્રેમ;
ત્રીજો રસ ગોરસ ભલો, પીયે કાયા હેમ—હાં—કોઈ.

ગોરી ગરવી ગાયનાં, ગોરાં મારાં દુધ;
હું પણ ગોરી ગોરડી, ગોરૂં દીલ છે શુદ્ધ—હાં—કોઇ.
હેમ કટોરો હાથમાં માંહી અમૃતસાર,
ચતુર હોય તે ચિંતવે, ગુણ સમજે ન ગમાર—હાં—કોઇ.

૧૨૨—(કનક તારા)

મુંતો મારવાડરો બણીઓરે, મુંબાઇ શહેરમેં આયો,
મારવાડસે નીકલ્યો જબતો પાઉમેં નહીં થો જુતો.
ઘાસલેટરી ફેરી ફરીને પાંજરાપોલમેં સુતો—મુંતો.
વ્યાજ વટેરો ધંધો કરીને પૈસા પાંચ કમાયો,
અરધી અરધી જમે કરીને લાડીજીને લાયો—મુંતો.

૧૨૩—(કુંદ બાળા)

કંઇ ચેટક લગાડી રસીલી,
કર્યો ઘેલો મને તેં છબીલી—કંઇ.
કાળજડું કોરી તેં ચિતડું ચોરી.
કેદી બનાવ્યો રંગીલી—કર્યો.
દાદ ન લે તું દવાએ ન દે તું,
ટળવળાવે કાં તું હઠીલી—કર્યો.

૧૨૪—(કળાવતી)

શું બાઇ કરમાવો કોમળ ગુલાબી આ ફુલ,
યૌવન નવ રંગેથી કાંઇ ખીલતું ટપકે શી લાલી અમૃત—શું
રંગનો રસીલો વેલો આવીને મળશે, ફીકું પાડો શાને નુર—શું,
ધીરાં નયનોથી નયનો મીલાવી ખીલવશે પ્યારૂં આ ગુલ—શું.

૧૨૫—(ગામડેની ગોરી)

સૌ. પઇસાનો બહાર, પઇસાનો કારભાર,
પઇસાનો પ્યાર, પઇસાથી યાર, પઇસે સઉ તાબેદાર.

ગમાર હોય ચમાર, ગુણખળી બેશુમાર,
પણ પઇસા ચાર જો ગાંઠેયાર. તો કહેશે ઈજ્જતદાર.
પઈસાપર સૌનો ચાહ ફકીર હો યા શાહ,
પઇસા પઈસા પઈસાની વાહ વાહ!
હોય ખાનદાની અગર મગર તે જર વગર.
છે સરબસર તે બેકસર નફરથી નબેહતર,
હોય ધોબી કે હજામ પણ પાસે હોય જો દામ.
તે બેલગામને ખાસો આમ સો સો કરે સલામ,

૧૨૬—(રામ વિયોગ)

સાહેલી નવ. શરમાઈએ
રસ પાઈએ વળી પીએ. પીને પ્રીતમ ગુણ ગાઇએ.
છણકાઇ ઘડીક રીસાઇએ.
રીસાઇએ. માન ખાઇએ તોએ ઝાઝાં ન ,માને તણાઇએ–સા.
ઉહું કહીએ, આડા રહીએ, આઘા જઇએ, મોઘાં થઇએ,
હાંબા હાં રીતમાં રહી રીસાઇએ—સાહેલી.

રહીએ પણ સખી રીતમાં ઝાઝું ન કરીએ જોર,
વાત વચકતી જાણતાં, ખેંચી લઇએ દોર–સાહેલી.
મોહન મનાવી લઇએ,
તાળી લઈએ, વળી દઈએ, હસી હસીને ખસી જઇએ–સાહેલી.
આવો રસીયા, મનવસીયા, કેવા ઘસીઆ, ઠીક ઠસીયા,
હાંબા હાં–રીતમાં–સાહેલી.

૧૨૭—(ઉમા દેવડી.)

નથી જગતમાં સાથ સંબંધી વિના ત્રિભુવન નાથ,
શું ફોગટ ફાંફાં મારે 'મુરખડાં ભરે આભથી બાથ.
કમળ પત્રપર જળ બિંદુને સુકાતાં શી વાર,

શ્રાવણની જળ ભરી વાદળીઓ વીખરાતાં શી વાર.
જીવતર સમજવું તેવું આખર ન લેવું દેવું,
પંથી જીવ પામી ગયો નર ભવ નગર બજાર.
સોદાગર સમજી જઇ, કરો પુણ્ય વેપાર,
જીવ જવું છે ખાલી હાથ, અંતરમાં પાપ પુણ્ય સંગાથ.

૧૨૮—(બારીસ્ટર)

સે ગુડ બાઇ એન્ડ ઇવનીંગ,
નોટ જય કૃષ્ણ જય ગોવીંદ.
હાઉ મચ સ્વીટ ગુડ મોરનીંગ કેમ,
વોટ જય જય જય રાસકલ ડેમ.
ઇંડીઅન ઓલ આર મેનરલેસ,
બાબા આવે બચ્ચા બેસ.
શેકહેન્ડ ઓહ ઇઝ મેનરકોઇન,
યુ હેવ શેઇમ એન્ડ શેઇમ અગેઇન.

૧૨૯—(રાજ બીજ)

ગણે જુદાઇ પ્રાણ, બની શીદ અણજાણ,
મળી આનંદ લ્હાણ, ચાલ ચમન ઉડાઉ.
તું છે છબીલી નાર, હું રંગીલો ભરથાર,
બન્યું જોડું નીરધાર, માણી કુંદન જડાવ.
ઢાંક માથાની વેણ, કાળીનાગ તણી ફેણ,
પ્યારી અણીઆળી નેણ, જરા ધીમે નચાવ.
વાગ્યો કલેજે કારી, ઘાવ દુખ દેણ ભારી,
જરા થા દયાળી પ્યારી, મને મરતાં બચાવ.
જોયું જયારથી આ સુખ કામ આપે બહુ દુખ,

ગયો ચોરી મારૂં સુખ, પ્રીચે પાછું અપાવ.
હું છું દાસ નીરાધાર, તું છે મારી સરદાર,
આવ ધસી ધસી પ્યાર, પ્રાણ ગળે લગાવ.

૧૩૦--(પવિત્ર લક્ષ્મી)

નયન મીલાવી લે ઓ છબીલી નયન મીલાવી લે.
ચટપટ ચીંતમાં લાગી ચતુરા ચુંબન કરવા દે.
મોતનમાલા જરચન સાડી જે જોઈએ તે લે--રસીલી,
લગની લલના લાગી રહી તુજ ચેહરો જાવા દે.
નાજુકવેલી કોમળ ખીલેલી કળી ચુંટવા દે. છબીલી---કળી,
મદન અગન અંતરમાં લાગી જલદી બુઝાવી દે-છબીલી.
આલીંગન આપી અલબેલી ભેટ પ્રેમની લે--છબીલી,
અધરામ્રતરસ પાન કરાવી મધુર વચન મુખ કહે-રસીલી.

૧૩૧—(કનક--તારા)

દશા આ શી થઈ મારી કરમની છે ગતી ન્યારી---દશા.
રમતાં રાજ મેહલમાં વસતાં સુખ મોઝાર,
સેવામાં હાજર હતાં દાસી દાસ હજાર.
ભોગવી આજ લાચારી પડયો વનમાં હું આજારી---દશા.
ફુલ સૈયા પણ જેહને કઠણ લાગતી સહેજ,
સુતી છે પત્થર તણી ધરતી ઉપર એજ,
મહારાજાની કુમારી દુખી છે બહેન મુજ પ્યારી---દશા.
તરસ્યાં ભુખ્યાંને અમે દેતાં પાણી અન્ન.
ટળવળીએ આ વન વિષે ભુખ્યાં વીણ ભોજન.
પીવા મળતું નથી પાણી રહું કેમ ધાર હું ધીરી---દશા.

૧૩૨—(સતી સંયુકતા)

કંથ વીણ હાય હું છું હેરાન જળ વીણ મીન સમાન---કંથ

સ્વામીની સંગે બાગ બગીચે રમતી હું રાગને રંગ
સુના બાગ બગીચા નીહાળી આગ ઉઠે છે અંગ—કંથ
બળી લાકડાં થાય કોયલા કોયલા બળી થાય ખાખ
પ્રેમ અગ્નીથી જે બળે તે નહીં કોયલા નહીં રાખ—કંથ
ભાલાની ભલી વેદના કે જીવ જતાં છુટાય,
વિયોગ ભાલે હોય વિધાતાં જીવાય કે ન મરાય—કંથ

૧૩૩—(નર્મદા)

માથાં કુટી શીદ મરે કરમના લખ્યા નવ ફરે,
તારૂં ધાર્યું કદી થશે નહીં, અભીમાન કેમ કરે.
પુરૂષ પ્રયત્ને હોય હરીની કૃપા તો કારજ સરે,
ચડતી પડતી જન્મ મરણ છે રાય રંકને ઘરે.
સદા સુખ સંતોશે રહેવું હર હર દુખડાં હરે,
લાડુ ખાવા મળે મજેનાં કયારે આ [ડોસી] મરે.
હાય મુવાઓ ખાઉં તમારા લાડુ તો પેટ ઠરે—કરમનાં

૧૩૪—(અશ્રુમતી)

શું નટવર વસંત થેઈ થેઇ નાચી રહયો,
નાચી રહયો નચાવી રહયો—શું
કોયલ મધુર મુરલી બની છેડે નટવર કાન,
વીરહ ઘેલી ગોપીગણું તજી નીકળી અભિમાન.
રસીઆ વિનાની બની બાળાઓ બાવરી,
વેણું વસંત ચિત વીંધી ગયો—શું.
શીતલ સુખકર પવનની લ્હેર ઘુમે ચોપાસ,
જાણું રાધા કૃષ્ણજી રાસ રમે છે ખાસ.
વિધ વિધ પંખીના વેણુ ઘુઘરી ઘમકે છે.
મહીં મહીં મેનાનાં નાદ ઝાંઝર ઝમકેરે,

નવપલ્લવ વાઘો ધરી, પચરંગી શીરપાઘ.
ફાગ લાગ સાધી રમે મદનરાજ મહાભાગ.
લ્હેરી લાલાથી રમે લલનાઓ લાડમાં.
પ્રીતી ગુલાલ લાલ છાઇ ગયો--શું.

૧૩૫—(સૌભાગ્ય સુંદરી)

"પ્હેરી" ચોળી લટકાં મટકાં કરતાં આવ્યાં,
રંગે બોળી સાડી ઓ[illegible] શોભાવ્યાં.
ઝાંઝરનેરે ઝણુકા[illegible]
કાજળથી નેત્ર દીપ.
હવે શરમાવો [illegible],
બોલો--બોલોજી બોલો. બાલા.
મેં કેવા તમારા નખરાં [illegible]ના--"પહેરી."

૧૩૬--(ભોલી ગુલ)

કળજુગની બાજી ના દેખી થા રાજી,
મુજ દીલ ગયું દાઝી--કળ.
અંધાં ધુંધી કોટવાલને કાંણો છે કાજી,
ખાઇ ગધેડા મસ્ત બનેને દુબલો છે ગાજી--કળ.
રાસ્ત કહે તે રવડે મતલબ પાર કરે પાજી,
આંખ છતે અંધા થઇ કહેશે જુડાને હાજી--કળ.

૧૩૭--(ભોળી ગુલ)

જગમાં ગુમાવ્યો જન્મ જેણે પ્રીત નહીં કરી,
સુખની સુગંધ છે ભરી. આ ફૂલમા ખરી--જ.
આરે જગતનાં બાગમાં સુંદર એકજ ફુલ,
ભમરે છે તે સ્વર્ગમાં છે પાતાળે મુળ.

કરમાય છે તે નહીં કદી, નહીં જાય છે મરી—જ.
આત મેઘે સડસે નહીં, જળ વીણુ નહીં કરમાય,
લાખો જુગોતો વહી ગયાં પણ તે રહ્યું ઠરી—જ.

૧૩૮—(માનસીંહ અભયસીંહ)

પાણી ભરવા હું ગઇતીરે સાહેલીની સંગે,
આડા આવીને ઉભારે, કુંવરજી નવરંગે.
જળ ભરવા સરવે ગયાં, એ વાડી મોઝાર,
થઇ ઉભા [illegible] તે, બંને રાજકુમાર.
[illegible] ગુજરે, અમે આ પનિહારી
[illegible] કીધા હઠ્ઠા ભારી.
[illegible] હુ અમ અબળા જોર!
[illegible] કાંઇ સુણ્યા નહીં, દેખાડી નીજ તોર.
હઠથી [illegible] રે, આખરે એક સાહેલી,
નામ દીધુંજ મ્હારૂંરે, ત્યારે દીધાં મેલી.

૧૩૯—(ત્રીવિક્રમ)

પુનમ ચાંદની ખીલી પુરી અહીંરે શોભે રજની સુંદર શી આજ,
હેતે રમીએ સંગાથે સૈયર આપણેરે—
સૈયર કંકણો સોનાનાં કરે ધર્યાંરે, માંહે જડીયાં છે નીલમ મણી નંગ—હેતે.

મળીઆ આજે આપણે ધરી સોળ શણગાર,
કર કંકણ ચુડી ચમક, ચંદ્ર તેજ એક તાર.
હીરા રત્ન જડીત ઉરહારછેરે, મોતી ગુચ્છ ઝલકે છે બાજુબંધ—હેતે
અંબોડા પુલે જડયાં, સર સેંથે હીંગુલ,
કીધાં કુમ કુમ ચાંદલા. મુક્તા માલા ઉર.
આરસ પારસ મણી જડેલો ચોક છેરે, તેમાં રમતાં વસતાં નણુદલ વીર—હેતે.

પેર્યાં ઝાંઝર પ્રીતથી ઝણુણુ કરે ઝણકાર,
ફરે સૈયર પુદડી, આ રજની મોઝાર.
સખી વેલીઓ. પુલી વિધવિધ ભાતનીરે, તે તો આપે છે,
શી સુગંધ હેતે.
કથા શિયળની સાંભરી પ્રિતમ ઉપર પ્રેમ,
વધ્યો સુખી વિરહ થઇ મળી ત્વરાથી કેમ—પુનમ.

૧૪૦

હું સોનારણુ મધમાતી થઈ ભગતાણી પંકાતી,
રહુંછું છેટે છણકાતી ભલભલાને પાણી પાતી.
નજર થકી હું નગર નચાવું, વચનથી વશમાં લાવું,
ભગત પણાંનાં પરદા પાછળ શા માટે શરમાઉં-હું
કથા દેવના દર્શન કેરૂં બહાનું કહો ભાઇ કેવું.
હરવું ફરવું મોજ મઝામાં, કંથન કોઇનું રહેવું-હું.

૧૪૧

બન્યા કેમ બુદ્ધિહીણ બાવા, દુનીયા ધુતીને ખાવા,
આડંબર બહુ અતીશે રાખે, ભોળા ભરમાવા.
કર્મ ધર્મની વાત ન જાણે આવ્યા અભડાવા-બન્યા.
જોબનવંતી જળ ભરશે ત્યાં જાશે ઝટ નાવા,
ભોળી બાઈ જો આવી નમે તો લાગે ચીત ચાહવા-બન્યા.
રાંડીરાંડનાં ઘરમાં ગોવિંદ ગુણ જાશે ગાવા,
બરફી પેંડા માલ મીઠાઇ, જોશે ખુબ ખાવા-બન્યા.
તંતર મંતર જંતર ભણશે કામાવસ્થામાં
રાંડો બે રાખે મંદીરમાં કઠીયા કમાવા-બન્યા.
પુર્વ તણા સંત હંતા તે તેના દીએ દાવા,
મસ્તાન કળી કાળ વિશે છે આવા ને આવા-બન્યા.

૫

મુ-ત-ફરરેકાત ગાયન.

ભાગ ૪ થો.

૧૪૨—ઠુમરી

... ..મ મોહંમદ મુસતફા મને પ્યારો લાગોજી.
મોહંમ.. .પ્યારો લાગોજી મોહંમદ વાલો લાગોજી,
પુશ્તપર મોહરે નુબુવ્વત ચમકે માથેપે કુતુબ તારા
પલમેં નબી મેઅરાજ સીધારે હુરોંને તનમન વારા.
મોહંમદ પ્યારો લાગોજી.
લવલાક લમાકા છત્ર બીરાજે, ગલે હુમાયેલ કુરઆન,
શોર મચાયો અલમ નશરાહકો, સુરત રબકી શાન.
મોહંમદ પ્યારો લાગોજી.
લા ઇલાહકે બાજે નકકારે, ઇલ લલ્લાહકે સાજ,
દમમેં બુરાકપે સવાર હોકે, પહોંચ ગયે મેઅરાજ.
મોહંમદ પ્યારો લાગોજી.
વહદાનીયતકી પીચકારીમેં હાં નુરકા ભરકે રંગ.
અલ્લાહ વ મોહંમદ ખેલન લાગે દોનોં હુયે યકરંગ.
મોહંમદ પ્યારો લાગોજી.
ધુમ મચાવે હુરો મલાયેક દેખ નબીકી શાન,
સલ્લે અલ્લા કેહ કેહકે પુકારે શાદ હુયે ઉસ આન.
મોહંમદ પ્યારો લાગોજી.

૧૪૩—કહેરવા દાદરા.

આઓ આઓ નગરીયા હમારીરે,
બાજા લેલો ખબરીયા હમારીરે—આઓ આઓ.
મોતી પીરોયે બયઠે હો તુમ બાલ બાલમેં,
ઝુલ્ફેં બના બનાકે ફંસાતે હો જાલમેં.

હોગી કચરી ગુજરીયા હમારીરે—આઓ આઓ.
મુઝ બા-વફાકો ભુલ ગયે કીસ ખ્યાલમેં,
શાયદ ફંસેહો કીસી ગેસુકી જાલમેં.
જાત બીતી ઉમરીયા હમારીરે—આઓ આઓ.
પેહલે તો દીલકો દેદીયા બેઆજમાયે દીલ,
ફીર દીલહી દીલમેં કેહતાહું અફસોસ હાયે દીલ.
પડગઇ સુની સેજરીયા હમારીરે—આઓ આઓ.
સાકીને રંગ દીયા મુઝે રંગે શરાબમેં,
જલવા ખુદાકા નઝર આયા શરાબમેં.
રંગદી રંગદી ચુંદરીયા હમારીરે—આઓ આંઓ.
ખાજાકા નામ સુનકે મેં આયા હું દુરસે,
કીશતીકો મેરી ભરદો મોહંમદ કે નુરસે.
ભરદો ભરદો ગગરીયા હમારીરે—આઓ આઓ.
સો કરવટેં બદલતાહું પડતી નહીં હે કલ,
કીસ ગુલકા હે ખ્યાલ મુઝે હાય આજ કલ.
કીસસે લડ ગઈ નજરીયા હમારીરે—આઓ આઓ.

૧૪૪—દાદરા.

મઝા દેતે હેં કયા ખાજા તેરે બાલ ઘુંઘરવાલે—
મેં જાનેકી કરતાહું આસ ખાજા કયું નહીં બુલાતે પાસ.
તેરે તરફસે ખાજા મેરે દીલમેં પડગયે લાલે—મઝા.
મેં જાઉંગા અય યાર, મેરે ખાજાકે દરબાર,
હમ ફીરીંગે દોનોં યાર, દેખો હાથ ગલેમેં ડાલે—મઝા.
યાકુબ અલી તુમ યાર, અપને ખાજાકે દરબાર,
ચેહી મેરે અરમાન, જબ નીકલે દીલસે નાલે—મઝા.

૧૪૫—ઠુમરી.

ન તોડો સરકારી નીંબવા ન તોડોરે,
છોટે છોટે નીંબવા અજબ રસીલે,
તોડન નજાને અનાડી, નીંબવા ન તોડોરે—
સોનેકી થાલીસેં ભોજન પીરોસે,
ખાને નજાને અનાડી, નીંબવા ન તોડોરે—
સોનેકા ઘડવા ગંગા જલ પાની,
પીને નજાને અનાડી, નીંબવા ન તોડોરે—
પાન પચાસકે બીડે બનાયે,
ખાને નજાને અનાડી, નીંબવા ન તોડોરે—
ચુન ચુન કલીયાં સેજ બીછાઇ,
સોને નજાને અનાડી, નીંબવા ન તોડોરે—

૧૪૬—કહેરવા.

દરેજાનાપે જાના નહીં મીલતા, કહીં ઉસકા ઠીકાના નહીં મીલતા,
છતીયાં લગાતે લેતે બલૈયાં, મેરી આંખોકા તારા નહીં મીલતા.
મક્કાભી ઢુંઢા મદીનાભી ઢુંઢા, કહીં હમકો અકેલા નહીં મીલતા.
લોગ કહે દીવાના દીવાના, કહીં હમકો અકેલા નહીં મીલતા.
મથરાબન ઢુંઢી બીંદરાબન ઢુંઢી, કહીં પાસ બુલાના નહીં મીલતા.
જમનાકે કીનારે અકેલી મેં ડોલું, કહીં પાસ બુલાના નહીં મીલતા.

૧૪૭—ભેરવી.

બાંકી રંગીલી છબીલી માલનીયા, દેખી હે હમને નીરાલી યાર,
બેલાભી બેચે ચંમેલીભી બેચે, બેચે જોબનવાકી ડાલી યાર.
ગોરે ગોરે હાથોંમેં કંગન કાનોંમેં પુલે પુલોંકી બાલી યાર,
નયનોંમેં સેનોંમેં જાદુ હે ફરકત હોંટોંપે પાનોંકી લાલી યાર.
ઝુમ ઝુમ જાતી જોબનવાકી માતી, છુમ છુમ દેતી હે ગાલી યાર.

૧૪૮—ગાયન.

નયનાં લગાએ કહાં જાઓગે ખલાસી મીયાં—નય
કપતાન ખાવે મુરગી, સરંગ ખાવે બકરા,
હુમ ગરીબ ખલાસી ઓજડી,
કહીં ફેફસા કહીં તીલ્લીરે—નયનાં લગાએ.
કપતાન પીવે ચકસા સરંગ પીવે બરાંડી,
હુમ ગરીબ ખલાસી કહીં તાડી,
કહીં ભેવડા કહીં રાસીરે—નયનાં લગાએ.
કપટાન ખાવે કટલેસ, સરંગ ખાવે બયદે,
હુમ ગરીબ ખલાસી કહીં ખીચડી
કહીં રોટી કહીં ચટનીરે—નયનાં લગાએ.
કપતાન ફીરે ઘોડે, સરંગ ફીરે ગાડી,
હુમ ગરીબ ખલાસી કહીં ચલતે,
કહીં ગીરતે કહીં પડતેરે—નયનાં લગાએ.
કપતાન સોવે કેબીન, સરંગ સોવે ફાલકા,
હુમ ગરીબ ખલાસી કહીં તુતક,
કહીં મોરા કહીં ફાલકારે—નયનાં લગાએ.

૧૪૯—ભેરવી.

ઓ બીરજ બસીયા બારેકે રસીયા રોકો ન મોરી ડગરીયારે,
માઇ બાપકી બડી દુલહારી હાથ ન છુઓ રસીયારે.
જબસે પડી મેં સુરાહાકે પાલે દોઇ ભરાવે ગગરીયારે;
તેલ લગાયે કુલેલ લગાયે તાપર મસાલેકી ટોપીયારે.
કાલી કાલી ઝુલફનપે જીયા લલચાયે તક તક મારે નજ-
રીયારે—બારે.

૧૫૦—ઠુમરી—ઘર જાનેદે છાંડ મોરી બૈયાં.
આહા કરત તોરે પૈયાં પડત હું—ઘર.

નગર ડગરકે લોગવા સુનત હેં,
ચરચા કરત બ્રીજ નારીયાં—ઘર.
જાઓરી જાઓ નહીં તો દઉંગી ગારીયાં,
મોહનસે દીખ રઈયાં—ઘર.

૧૫૧—ઠુમરી

આન પડી દરબારે ખાજા, તોરે નગરમેં તોરે શેહુરમેં-આન,
ઉંચાસા કોટ ભીલન દરવાજા, નોબત બાજે બહાર ખાજા-આન.
ખાજાકે દરપે સીસ નવાઉં, તુમહો ગરીબનવાજ ખાજા-આન,
સીડી સીડીપે માલન બયઠી, ફુલનકા હાર ખાજા-આન.

૧૫૨—કહેરવા

અપને ખાજાકી જોગન બની જોગન બની બેરાન બની-મેં તો.
છુટા પસીના નુરકા રે બોયા ચંમેલી ફુલ,
સબ સખીયન મીલ સેહરા ગુંથે પેહને નબી રસુલ-મેં તો.
પત્તા ટુટા ડાલસે રેં લે-ગઈ પવન ઉડાય,
અબકે બીછડે કબ મીલેંગે દુર પડેંગે જાય-મેં તો.
ડોલા અંદર સજ રહા હે બહાર ખડી હે બરાત,
ચારોં પાયે ઉઠ ચલે તો કોઇ ન આયા સાથ-મેં તો.
સોના લેને પીયુ ગયેરે સુના કર ગયે દેસ,
સોના લીયે પીયુ નહીં આયે ભગવા દે-ગયે ભેસ-મેં તો.

૧૫૩—ગાયન

બીબીજાન સુનીયે જરી ધુન યે મોરી—
સુનીયે કુછ બાત મેરી, રંગ ભરી ખોટી ખરી.
શાહુકાર ચોર બને ચોર શાહુકાર—બીબીજાન.
જંગ નકુનમેં તંગ નકુનમ કુનમ ઇં કમાલ,
નજરે ગયેર બચાકે મુફ્ત હઝમ કરૂં માલ—બીબીજાન.
ઇંકડે તીકડેચી બોલીત હોતી મોટી આસ,

સીખુન ઇંગ્લીશ ટોકીંગ ઘરચા કેલા સત્યાનાશ—બીબીજાન.
લોભીઓ જો લોભ છાડી પ્રભુથી ડરશે,
તો ધુતારા દુનીયામાં બધા ભુખે મરશે—બીબીજાન.
કાલા ગટર ઇબને મટર ફેઅલે મુત્તહર,
હાજા લંગોટી વ કુજા મસ્ત કલંદર—બીબીજાન.

૧૫૪—ઠુમરી

નાવમેં નદીયાં ડુબી જાય, ભલારે તુમ દેખોરે લોગો—નાવમેં.
ઘડા ન ડુબે ઘડી ન ડુબે હાથી મલ મુલ નહાયે,
કોઠે કોઠે પાની ચડહા તો ચીડીયાં પ્યાસી જાય—નાવમેં.
એક અચંબા મેંને દેખા મછલી ચાબે પાન,
કવ્વા બજાવે બાંસરી તો મેંડક ઉડાવે તાન—નાવમેં.
એક અચંબા હમને દેખા કુચેમેં લગ રહી આગ.
કીચડ પાની જલ ગયા તો મછલી રેહગઇ પાક—નાવમેં.

૧૫૫—ભજન

ભુલ ગઇ મેં રામ ડગરીયા
આન ફંસી પ્રભુ કોન નગરીયા,
ચતુર ચતુર સબ સોદા લે ગયે.
તુમ કા લેહો અબ ઉઠ ગઇ બજરીયા.
અન મેહલનપર કયા ભુલે હો,
યાદ કરો અંધેરી કોઠડીયા.
કાઝી પીયા ઘર જબ તુમ જેહો,
મોંહપર ઓઢ સુફેદ ચદરીયા.

૧૫૬—સેહરા

અય શહે હુસ્ન હે સરપર તેરે જેબા સેહરા.
લુત્ફ દીખલાતા હે દસ્તારપે કયા કયા સેહરા.
કાફસે આકે હુઇ ઉસપે તસદદુક પરીયાં,

જીસઘડી ગયઃ-રતે બલકેસને બાંધા સેહરા.
ધુમ કૌનેનમેં હે તેરા દુલ્હા બનનેકી,
ખુલ્દસે ગુંથકે હુરોંને ભીજાયા સેહરા.
હો-ગયા સેહરેપે સુરજકી કીરનકા ધોકા,
રૂયે રૌશનપે જો ઉસ મેહરકે દેખા સેહરા.
આસમાંસે દુરે અંજુમકા બનાકર સેહરા,
કીશતીયે માહે દીલ અફરોજમેં લાયા સેહરા.
સદકે મોતી હે નહીં ઉસમેં લગાયે હેં ફીદા,
લાલો યાકુત વ જમરરૂદસે ગુંધા સેહરા,

૧૫૭—ભજન-તાલ લાવણી.

કાનુડો ન જાણે મારી પ્રીત, બાઇ અમે બાળ કુંવારાંરે-કાનુડો.
જળરે જમુનાના તીરે હું તો ભરવાને ગઈતીરે.
કાનુડે ઉડાડયાં આછાં નીર ઉડયાં—ફરરરરરરે—કાનુડો.
જમનાને કાંઠે વાલે રાસ રચ્યો છે,
સોલસે ગોપીમાં ઝાલ્યાં ચીર ફાટયાં—ચરરરરરરે—કાનુડો.
હું તો વરણાગી કાના તમારારે નામનીરે.
કાનુડે તાણીને માર્યાં તીર વાગ્યાં—અરરરરરરે—કાનુડો.
બાઇ મીરાં કહે છે પ્રભુ ગીરધરનાં ગુણ વાલા,
કાનુડે બાલીને કીધાં ખાખ ઉડી—ફરરરરરરે—કાનુડો.

૧૫૮—ગરબી

તમે કાના નથી મારા કામનારે, તમને ચસકા લાગ્યા.
હરામનારે,
જઇને દાસીના દાસ થયા પત ખોઈ, તમે કરો તેવાં કામ
નવ કરે કોઇ.
તમે સારી વધારી છે નામનારે—તમે,
કોઇની ફોડો માટલી મહીનીરે, કોઇની હાંડી વટાલો દહીંનીરે,

તારા ગોઠીયા છે છોકરા હજામનારે—તમે.
તમે ફરી ફરી થઇ ગયા છો હરજાઇ, હવે આ કુબજા
તણી ગાળો ખાઈ,
હવે એકે રહયા નથી કામનારે—તમે.

૧૫૯—ઠુમરી.

મોહન રસીયા આયે બગીચેમેં,
ખીલ રહી સબ કલી કલી—મોહન.
એક કલી હર નામ જપત હે,
દુજી પુકારે અલી અલી—મોહન.
ગોકુલ ઢુંડી બીંદ્રાબન ઢુંડી,
ઢુંડ ફીરી સબ ગલી ગલી—મોહન.
ઘુંઘરયાલે બાલ પીયા તોરે,
મોહંમદ પીયા તોરે સંગ ચલી—મોહન.

૧૬૦—ચુરન.

મેં દેહલીસે હું આયા, અછછે અછછે ચુરન લાયા,
જીસને એક જરાસી ખાયા, ઉસને બેહદ લજ્જત પાયા.
જીસને ચુરન તેરી ખાયા, ઉસને લજ્જત કુછ ન પાયા,
બલકે આખીરકો પચતાયા, યેહ તુ કયસી ચુરન લાયા.
જો કોઇ મેરી ચુરન ખાવે, ઉસકી બીમારી સબ જાવે,
મીસ્લે રૂસ્તમ વોહ કેહલાવે, કુશતી દેવોંકી લડાવે.
તેરી ચુરન જો કોઇ ખાવે, ઉસકો બદહઝમી હોજાવે,
ગરદન ઉસકી મોત દબાવે, સીધા સુનાપુરમેં જાવે,
ચુરન મેરી જાલી નુસ, જીસકો ખાવે તુરકી રૂસ,
ચેહરા રોશન જું ફાનુસ, જાવે બીમારી કાબુસ.
ચુરનવાલા હે મનહુસ, ઉસકા ભાઇ હે કંજુસ,
બાવર્દ બીલકુલ મખ્ખીચુસ, ડાલા ચુરનમેં હે ઘુસ.

મેં હું ચુરનકા બેપારી, ફીરકર આયા દુનીયા સારી,
તુ હે આજારી બાજારી, તુજકો ગધેકી અસવારી.
દેખો ચુરનકા બેપારી ઉસકો લકવેકી બીમારી,
બાવા દેહલીકા પનસારી. અમ્મા મીરઠકી ભઠીયારી.
જાજા યાંસે ઓ કંગાલ, જાકર કાલે તીતર પાલ,
બાવા બેચે આટા દાલ, ભાઇ મુરગીકા દલ્લાલ.
શેખી મતકર ઓ મુરદાર, મેરે આગે બદ કીરદાર,
ટેંટેં મતકર નાહીનજાર, તુ હે મોચી યા ચમાર.
ટરટર મતકર ઓ ચંડાલ, ભડવે તેરી કયા મજાલ,
કરદુ જુતોંસે મોંહ લાલ, સરકે ઝડ જાઇંગે બાલ.
ફીરકર આયા હીંદુસ્તાન, મેરી દેહલીમેં દુકાન,
ચુરનવાલા બે-ઈમાન, ઉસકા ભાઇ હે શયતાન,
બાવા બેચે કથ્થા પાન, બેટે ઉનકે બાંકે ખાન.
છુહારે લો ભાઇ, યેં મલાઇમેં મીલાઇ હે, દવાઇકી દવાઇ હે,
મીઠાઇકી મીઠાઈ હે.
સીરકેમેં ભીગાઇ હે, રાઇમેં બસાઇ હે, દવાઇકી દવાઈ હે,
મીઠાઇકી મીઠાઈ હે.
ધનીયેકી દાલ હે, છીલી હુઇ ખાલ હે, મજેદાર માલ હે,
ખાનેવાલા લાલ હે.
ખુબ ભુન ભાનકર, ઉખલીમેં ખાનકર, છલનીમેં છાનકર,
બનાઇ યે દાલ હે.
છપ્પન મસાલેદાર, લઇન હે બેશુમાર, બાવન ગંગોકી યાર,
પોસ્તે અનાર હે.
બાદીકો મારદે, સરદીકો ટારદે, ગરમીકો ઠારદે,
અયસી બહાર હે.

૧૯૧—ઠુમરી.

ઝોલી મોરી ભર દેના એ દાતા યસરબ વાલે,
આલમકે સરતાજ હો તુમ રાજનકે મહારાજ.
આન પડી હું દેવડીપર તોરે હાથમેં હે મેરી લાજ—એ દાતા.
ધન માયા કછુ કામ નઆવે આવે કરની કામ,
અયસી કરની કર ચલો જો પીછે બાજે નામ૰ એ દાતા.
કયસા હે રંગ હમારા કયસા હે ગુન ગીયાન,
જાન તનમેં કછુભી પ્યારે કયસી હે તોરી શાન—એ દાતા.
કીસકી કાયા કીસકી માયા જુટા સબ સંસાર,
નામ નબીકા જપે નીઝામી બેડા હોવે પાર—એ દાતા.

૧૯૨—ઠુમરી.

શેહર મદીનાકો સાંવરીયા મને પ્યારો લાગોજી,
દાઈ હલીમાકે ગોદ ખીલાયે આમીનાબીકે લાલ;
પગ ધરત હેં અરશકે ઉપર ઠુમુક વકી ચાલ.
હમ યખલોકોકી કાંધે કંવરીયાં જગકે તારનહાર—પ્યારો.
લા ઈલાહકી બાંસરીયા ઓર ઈલ લલ્લાહકી રાગ,
નામે નબીકી જબ ધુન લાગી નીકસી દુઈકી નાગ.
વહદતકી સર ઊપર પધીયા જગકે પાલનહાર—પ્યારો.
નયનમેં માજાગકા કજરા વર કુઆનાકા તાજ.
સારે મલાયેક બને બરાતી નબી ચલે મેઅરાજ.
પ્રેમકી કાંધે ડાલે કંવરીયા જગકે તારનહાર—પ્યારો.
ઇન્ના આતયનાકા હાથમેં સાગર રહમતકા ગલે-હાર,
જામ તહુરા ભરભર દેવેં કૌસરકે મુખતાર,
અબતો મોરી લીજો ખબરીયા જગકે તારનહાર—પ્યારો.
કયસે ધરૂં પગ પ્રેમ નગરમેં ચોરન ઘેરે બાટ,
નાવ પુરાની ખેવત નાહીં અવઘટ પાયો ઘાટ.

પાર લગાદો મોરી નાવરીયા જગકે તારનહાર—પ્યારો.
મેં હું અચપલ નાર સખીરી દુર પીયાકો દેસ,
ચલતે ચલતે પૈયાં પરાની ભુરે હો ગયે કેસ.
મયલી હો-ગઈ સગરી ચુંદરીયા જગકે તારનહાર—પ્યારો.
ગગરી ભારી ઓર મેં નીરબલ નીર બહોતહી દુર,
પાઉં ડગત હે જી ધરકત હે ગરદન તો ચીકના ચુર.
કોન નીઝામી ઉતારે ગગરીયા જગકે તારનહાર—પ્યારો.

૧૬૩—સાંભળો કીર્તિ મારી કહું હું મોઢેથી આજ,
આ નગરીમાં હું છું સૌથી મોટેરો વૈદરાજ.
બુટ્ટી મારી સૌથી સારી ખાવામાં કહેવાય,
ખાનારો જલદી જલદી જમપુરીમાં જાય.
તાવની ઉપર દઉં ધતુરો આંખો ઉઠવે ડામ,
કબજીઆને અફીણ ઘોળી એવાં મારાં કામ.
પેટ છુટેથી જમાલગોટો આપું હું બહુ વાર,
કે દુખમાંથી છુટી જાતાં લાગે નહીં કંઇ વાર.
દાંત દુખે તો પ્લાસ્ટર મારૂં છાતી ઉપર સાર,
પેચોટી પર જુલાબ દઉં હું ભારીથી બે ભાર.
ગુમડા ઉપર અર્ક આપચો મરચાંનો બે ભાર,
ગાંડાને હું ભાંગ આપું છું દીવસમાં દસ વાર.
ઓસડ મારૂં સઉથી સારૂં પ્રીતે જે જન ખાય,
એક દીવસમાં હુશીયાર થઇને જમપુરીમાં જાય.

૧૬૪—હજારા મેરે કાનકા મોતી (બે વાર)
એ મોતી મેરે લાખ ટકેકા ધર છતીયનપે સોતી—હજારા.
એ મોતીકો મેરે છાબ ભરી હે જલ જમુનાપે ધોતી—હજારા,
એ મોતી મેરા કોઇ ઢુંડકે લાવે આધા જોબન ઉસે દેતી—હજારા.
અગલી બજારમે ને મોતીભી ખોયા પીછલી બજાર ખડી રોતી—હજારા

એ મોતીકો મેરે બાલ પીરોયા આયનેમેં જોતી--હજારા.
એ મોતી કે બદલે મોતી મંગાદે મોતી બીના નહીં સોતી--
હજારા.

૧૬૫--કંથ બીન રહી અકેલી મેરી જાન, છોડ ચલા બે-ઇમાન--
કંથ બીન.

પ્રીતમ બસે પહાડપે હમ જમનાકે તીર,
અબ મીલના કઠીન હે પાઉં પડે જંજીર--કંથ બીન.
ચંદા જો તેરી ચાંદનીરે સુતી પલંગ બીછાય,
જબ જાગું જબ એકલીરે મરૂં કટારી ખાય--કંથ બીન.
પ્રીતમ તુ મત જાનીયોરે તુ બીછડે મુજ ચેન,
જયસી જલકી મછલીરે તલપતહું દીન રેન--કંથ બીન.
પ્રીતમ તુ મત જાનીયોરે તુ બીછડે મુજ ચેન,
જયસી જંગલકી લકડીરે સીલગત હું દીન રેન--કંથ બીન.
લકડી જલ કોયલા ભયારે કોયલા જલ ભઇ રાખ,
મેં પાપન અયસી જલીરે ન કોયલા ભઇ ન રાખ--કંથ બીન.
જો મેં અયસા જાનતીરે પ્રીત કીયે દુખ હોય,
નગર ઢંઢેરો ફેરતીરે પ્રીત ન કરીયો કોય--કંથ બીન.
નદી કીનારે મુરદા જલેરે મેં જાનું કુછ હોય,
જીનકે કારન ભેખ લીયારે વોહી ન જલતા હોય--કંથ બીન.
કાગારે કાગા સબ તન ખાઇયો ચુન ચુન ખાઇયો માસ,
દો નયના મત ખાઇયોરે પીયા મીલનકી આસ--કંથ બીન.
ધાગા તુટા ફીર મીલેરે કલી તુટી કુમલાય,
યાર છુટા નહીં મીલેરે દગેસે દીલ ઘબરાય--કંથ બીન.

૧૬૬--ભજન.

કોઇ ધીમી ગાડી હાંકોરે ઓ રામ ગાડીવાલા,
કોઇ મદરે ગાડી હાંકોરે ઓ રામ ગાડીવાલા.

ગાડી તેરી રંગ બેરંગી બયેલ જોડે દો ચાર,
હાંકનેવાલા છેલ છબીલા બયઠનવાલા લાલરે—ઓ રામ.
ગાડી અટકી રેતમેં ભાઇ મંઝીલ પડા હે દુર,
અયસા કોઇ સતગુરૂ મીલે જો પહોંચાવે હુઝુરરે—ઓ રામ.
ઘોડા છુટા થાનસે ભાઈ જગમેં પડી પુકાર,
દસ દરવાજે બંધ હુયે ભાઇ નીકલ ચલા અસવારરે—
ઓ રામ.
જંતર હમારો જાંજર ભયો, ગયો બજાવનહાર,
જંતર બિચારો શું કરેરે ટુટ ગયો બસ તારરે—ઓ રામ.
ગંગા કાંઠે ઘર બનાયા તાવમેં નીરમલ નીર,
કેહનેવાલા કેહ ગયા ભાઈ સાધુદાસ કબીરરે—ઓ રામ.

૧૬૭—રેલ ગાડી.

શોર મચાતી ખટખટ કરતી સીટી બજાતી આતી હું.
શૌકે વતનમેં અય બેતાબો અપને વતનકો જાનેવાલો,
ઈતની જલદી કયું હે તુમકો ઠેહરો ઠેહરે આતી હું—શોર.
આંધી આયે પાની બરસે આગ પડે યા ઉલે,
મુજકો કુછભી ખૌફ નહીં મેં અપની ધુનમેં જાતી હું—શોર.
શેહરો જંગલ ઓર ગાઉં કસબે ઝીલ વ દરીયા ઓર વાદી,
દેખતી ભાલતી સયરેં કરતી હરદમ આતી જાતી હું—શોર.
બુરેં શક્કરકી લોહા લકડી કંકર પથ્થર ઓર ગલ્લા,
હાથી ઘોડા બુડહે બચ્ચે સબકો લાદે લાતી હું—શોર.
શેરે બબર હો યા હાથી ભાગતે દેખકે સબ મુજકો,
સામને મેરે કયા કોઇ આવે દેવની મેં બનજાતી હું—શોર.
પડતી હો જબ અબ્રકી બુંદેં કાલી ઘટા જબ છાઈ હો,
યાર મેરે કુછ લુત્ફ ન પુછો ઝુલા મેં બનજાતી હું—શોર.

૧૬૮—ઠુમરી.

જાન કીતનેકો બેચોગી બાલા જોબન,
લેકે રૂપૈયા દીખાદે જોબન—જાન.
નાલીશ કરોગે કરને ન દુંગી,
થાને કચહેરીમેં મેરા હુકમ—જાન.
યારી કરોગે કરને ન દુંગી,
ગયરોંસે મીલનેકી ખાલે કસમ—જાન.
ગોરી તેરી તખતસે પુજા કરનેકો,
લેકે અશરફી દીખાદે જોબન—જાન.

૧૬૯—કહેરવા.

દેખું દેખું સુરતીયા જો પ્યારીરે,
જાઉં જાઉં મેં ખાજાકે વારીરે.
હીંદલ વલી હો આપ અતાયે રસુલ હો,
શાને હસન હુસેન હો જાને બુતુલ હો.
સીફત કયુંકર ખ્યાં હો તુમ્હારીરે—દેખું.
તુમ તાજદારે ચીશ્ત હો સુલતાને અવલીયા,
તુમ આશીકે રસુલ હો માઅશુકે કીબ્રીયા.
દો જહાં તુમપે હે જાં નીસારીરે—દેખું.
જામે મયે વીસાલસે સરમસ્ત કીજીયે,
ખાદીમ હું ખાદીમીકા અતા તરત કીજીયે,
અય ગુલે ફાતીમા નવ બહારીરે—દેખું.
તાકત નહીં જુદાઈકી વલ્લાહ અબ જૈરા,
કીજે કરમ કરીબ બુલા લીજીયે શહા,

કબતક રહુંગા ઉસ દરે અકદસસે દુર દુર.
બેતાબ બે કરાર હું બુલવાઇયે હુઝુર,
ઉમ્ર ગુજરી જુદાઇમેં સારીરે—દેખું.
હો ઇંદલીબે સયરે ગુલીસ્તાંને માઅરેફત,
નુરે ખુદા હો આપ ગુલે બાગે મગફેરત,
હુવા બહરે સખા તુમસે જારીરે—દેખું.
મુદ્દતસે આરઝુયે વીસાલે જનાબ હે,
વલ્લાહ અય **નિશાત** ખ્યાલે જનાબ હે.
શકલે મુસા કરૂં ઇંતેઝારીરે—દેખું.

૧૭૦—ઠુમરી.

તેરી ગોલ ગોલ છતીયાં પ્યારી લગે,
તેરી ગોલ ગોલ છતીયાં પ્યારી લગે.
તેરે ગોરે ગોરે ગાલ તેરે ઘુંઘરવાલે બાલ,
તેરી બડી બડી અંખીયાં પ્યારી લગે.
તુતો ચાબે પાન લાલ તેરે મોંહપર પડા રૂમાલ,
તેરે દાંતોંકી મીસ્સી કટારી લગે.

૧૭૧—ભેરવી.

દીલ ફેરદે પરી ઓ હુમારી હમેં,
બોસા ન દીયા દુબારા હમેં—દીલ.
મેહફીલમેં ગયરોંકી બી બુલાના,
નયનોંસે કરના ઈશારા હમેં—દીલ.
ગયરોંસે હંસના હમસે ન બોલના,
યે બાત નહીં હે ગવારા હમેં—દીલ.

તમામ શુદ.

ખુશ ખબર !! ખુશ ખબર !!

અમારી પાસે નીચે લખેલી કિતાબો તથા તે સિવાય બીજી પણ મલશે. એક કાર્ડ લખવાથી વી. પી. થી મોકલવામાં આવશે.

મુરશીદ કામીલ—એમાં ખુદાથી મલવાનાં બાતીની યા છુપા ભેદો તથા તેનાં ફવાયેદો છે. કીંમત ૦-૮-૦.

હયાતે જાવેદાની—તવારીખે હઝરત પીરાને પીર દસ્તગીર યાને સૈયદ અબ્દુલકાદર જીલાની રહ.ની કરામાતો અને જીંદગીનો એહવાલ છે. કીંમત ૦-૬-૦

રમુઝે દીલપસંદ | **ગુલઝારે ઝરફત** } આ બંને કિતાબોમાં ઉરદુ અને ગુજરાતી જબાનમાં નસીહતરૂપી ટુચકાઓ, અને રમુજી બાબતોથી ભરપુર છે, કીંમત દરએકની ૦-૬-૦.

કરીશમયે કુદરત—એમાં નસીબ અજમાવવા માટે ફાલનામા, ખાબની તાબીરો, ઈલ્મે કયાફા, વીગેરે છે. કીંમત ૦-૫-૦

બઝમે કવ્વાલી
બહારે પરસ્તાં
આરામે દીલ
સોદાયે હરીયાલી
ખુશ ગૌહર
બુલે બંગાલી
નગમે રૂહાની

આ ઈસાન જાનની ગાયનની કિતાબો એમાં દરએકમાં જુદી જુદી કવ્વાલી અને ઇશ્કી ગઝલો, અને નાટકના ઉરદુ તથા ગુજરાતી ચુંટી કાઢેલાં ગાયનો, દાદરા, ઠુમરી, દેહરા, વીગેરે ઉત્તમ ગાયનો વીગેરે દરએકમા જુદાં જુદાં છે.

કીંમત દરએકની રૂ. ૦-૫-૦.

કિતાબો મલવાનું ઠેકાણું—

હસનુમીયાં બીન સૈયદ અમીરમીયાં કાદરીની કંપની

મુ. બીલીમોરા, જીલ્લો—સુરત